

МІГРАЦІЯ

Видається за інформаційної підтримки Державної міграційної служби України та за сприяння благодійного фонду допомоги біженцям та переселенцям «Співчуття»

Видання започатковане в лютому 2003 року **№ (04) 230, квітень 2021** Передплатний індекс 89611

26 квітня 2021 року – 35-ті роковини Чорнобильської катастрофи

Володимир Зеленський: Чорнобиль сьогодні – це спільні виклики та спільні дії задля майбутнього й безпеки планети

В історію аварії на Чорнобильській АЕС потрібно закласти науково-просвітницький зміст, щоб мотивувати людство зробити все заради зміцнення надійності та безпеки й уникнення подібних катастроф у майбутньому. Про це заявив Президент України Володимир Зеленський у своєму виступі з нагоди 35-х роковин Чорнобильської катастрофи.

«35 років тому сталася трагедія, що увійшла до числа найбільших техногенних, екологічних і гуманітарних катастроф сучасності. Вибух на ЧАЕС та його наслідки – змінили й перевернули світ. Вони показали людству, що є лиха, які можуть торкатись кожного окремо й водночас усіх разом», – сказав Глава держави під час виступу на ЧАЕС у Київській області.

Володимир Зеленський зауважив, що для когось Чорнобиль – це жахливі спогади від побаченого на власні очі, для когось – сором і намагання приховати правду, а для когось – мужність і подвиг під час подолання наслідків аварії. А для всіх Чорнобиль – це страшний спільний урок і страшна спільна трагедія.

«Тоді радіоактивна хмара накрила територію нашої країни – України, територію Білорусі, Росії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, багатьох європейських країн: Німеччини, Австрії, Греції, Румунії, країн Балтії.

У ліквідації наслідків аварії взяло участь понад 600 тисяч людей. Ціною власного життя та здоров'я вони не тільки подолали лихо, але й дали змогу людству уникнути ще більш катастрофічного розвитку подій», – зазначив Президент і додав, що слід зберегти пам'ять про кожного з них.

За словами Глави держави, нині вже багато вивчено, написано й знято про Чорнобильську катастрофу. Чорнобиль сьогодні – це спільні виклики та спільні дії задля майбутнього й безпеки планети.

«Наша мета сьогодні – трансформувати територію відчуження – так кажуть про Чорнобиль – у територію відродження. Закласти в історію Чорнобиля науково-просвітницький зміст, мотивувати людство, мотивувати світ розвивати все це у позитивному контексті. І, звісно, наше завдання – зробити все заради зміцнення надійності, безпеки, уникнення й неповторення подібних катастроф у майбутньому», – сказав Президент.

Володимир Зеленський додав, що на цьому шляху Україна – не одна, адже має широкую підтримку партнерів. Доказом цього є реалізація спільного проекту – сховища для відпрацьованого ядерного палива для посилення безпеки в Чорнобильській зоні.

president.gov.ua

Максим Соколюк, Голова Державної міграційної служби України: «Закон про цифрові паспорти – унікальний світовий приклад, яким наша держава може пишатися»

Ситуація, в якій опинилася Україна і цілий світ у зв'язку з пандемією, внесла значні корективи і в повсякденне життя людей, і в роботу органів влади. Ці зміни відчула й Державна міграційна служба. З одного боку, кількість українців та іноземців, які перетинають кордон, суттєво зменшилася через обмеження. А отже знизився попит на оформлення відповідних документів. З іншого – потреби громадян не обмежуються лише поїздками за кордон. Міграційна служба продовжувала надавати адміністративні послуги та здійснювати інші повноваження, не зупиняючись ані на день.

Чи змінилися пріоритети ДМС у зв'язку з карантинном? Як організовано комунікацію з громадянами і співробітниками? Які цифрові сервіси вже запроваджено та на які варто очікувати найближчим часом? *Про ці та інші напрями роботи розповів Голова Державної міграційної служби Максим Соколюк у розмові з головним редактором газети «Міграція» Іваном Супруновським.*

Специфіка роботи ДМС, – насамперед її клієнтоорієнтованість та постійні контакти з людьми, – зобов'язувала нас адаптуватися до нових реалій у найкоротші терміни. І тепер з усією відповідальністю можна сказати: цей своєрідний stresstesting міграційна служба пройшла гідно.

Впродовж усього карантину ми виконували і виконуємо свої повноваження у повному обсязі: надаємо адміністративні послуги, оформлюємо паспортні документи, працюємо над удосконаленням законодавства, протидіємо нелегальній міграції. Підрозділи Державної міграційної служби продовжують працювати також в областях, віднесених до «червоної» карантинної зони. Але в кожному випадку – із суворим дотриманням рекомендацій МОЗ як нашими працівниками, так і відвідувачами. Про вимушені зміни в роботі підрозділів через захворюваність співробітників (таке, на жаль, теж трапляється), ми завжди оперативно інформуємо через офіційний сайт

– Максиме Юрійовичу, минув рік із початку пандемії COVID-19, яка відчутно позначилася і на діяльності органів державної влади, і на наданні послуг громадянам. Як міграційна служба справляється з такими викликами? Чи мала вона змогу вдосконалити свою діяльність у цих умовах?

– Справді, вже понад рік світ фактично живе у парадигмі нової реальності. І Україна, на жаль, не виняток. Безпрецедентні заходи безпеки, запроваджені через COVID-19, змінили багато усталених і звичних речей у нашому житті. Обмеження в соціальних контактах, транспортному сполученні, організації навчання та відпочинку відчула кожна українська родина.

ДМС та у соціальній мережі Facebook.

Хотілося би подякувати всім українцям та іноземним громадянам, які з розумінням поставилися до нашого закликати звертатися до Державної міграційної служби лише в разі крайньої необхідності. Адже уникнення зайвих соціальних контактів – це не тільки питання особистої та громадянської відповідальності, але й один із критичних факторів нерозповсюдження смертоносного вірусу. Ми наголошуємо на цьому всіма доступними способами: через офіційний вебсайт ДМС, регіональні засоби масової інформації, соціальні мережі та під час телефонного спілкування.

Початок, продовж. на стор 10

Читайте в номері:

Буковина міграційна: впровадження реформ та тенденції розвитку
стор. 8

Підписання міжрегіонального управління Мін'юсту уклало меморандум...
стор. 9

Підтримка економічної реінтеграції трудових мігрантів...
стор. 12

Що несе українцям лібералізація трудового законодавства?...
стор. 13

Голова ДМС взяв участь у роботі установчого засідання Українсько-канадської робочої групи з мобільності

У форматі відеоконференції відбулося перше засідання Українсько-канадської робочої групи з мобільності, яку було створено в січні 2021 року.

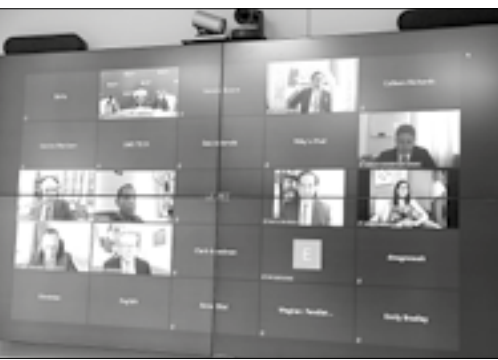
Засідання відкривали міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков, Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба та Міністр імміграції, біженців та громадянства Канади Марко Мендічіно.

Під час виступу міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков зазначив, що Українсько-канадська робоча група з мобільності є дієвим інструментом

комунікації між компетентними органами обох держав та активізації двостороннього діалогу з покращення мобільності.

«Інституцією, яка впроваджує у практичну площину найкращий світовий досвід забезпечення безпеки, оформлення та видачі паспортних документів, здійснення контролю в питаннях громадянства та міграції – в тому числі і протидії нелегальній міграції – є Державна міграційна служба. МВС докладатиме максимум зусиль для якомога швидшого досягнення прогресу у вирішенні питання порядку денного», – зокрема заявив Арсен Аваков.

Голова ДМС України Максим Соколюк,

який також взяв участь у онлайн-заході, поінформував учасників про імміграційну політику України, вимоги законодавства до іноземців та основні органи, які здійснюють управління міграцією в Україні.

Крім того, сторони заслухали інформацію про імміграційний досвід Канади, обговорили питання мобільності української та канадської молоді, основні аспекти візової політики Канади, а також шляхи подальшої співпраці, в тому числі – у міграційній сфері.

dmsu.gov.ua

Представники ДМС взяли участь в заключному засіданні Керівного комітету проекту «Підтримка управління міграцією та притулком в Україні»

Представники ДМС на чолі з першим заступником Голови ДМС Наталією Науменко взяли участь у заключному засіданні Керівного комітету проекту «Підтримка управління міграцією та притулком в Україні», який фінансується ЄС та реалізується Міжнародною організацією з міграції в особі Представництва МОМ в Україні.

Головною метою проекту є приведення перебігу управління міграційними процесами та роботи з шукачами притулку в Україні у відповідність до європейських та міжнародних стандартів і кращих практик, зокрема шляхом посилення інституційної та технічної спроможності органів, задіяних в управлінні міграційними процесами.

Під час заходу сторони обговорили прогрес у реалізації усіх компонентів проекту, проаналізували отриманий досвід, відзначили вплив проекту на технічні та інституційні можливості бенефіціарів та формування тісних зв'язків між усіма учасниками проекту.

Проект IMMIS сприяв удосконаленню державної політики та нормативно-правової бази ДМС, зміцненню технічно-інституційного потенціалу та підвищенню ефективності роботи ДМС.

Європейська сторона поінформувала учасників заходу про початок роботи над новим проектом, старт реалізації якого заплановано на наступний рік.

Сторони високо оцінили результати реалізації проекту та підтвердили важливість подальшого співробітництва в рамках нових проектів міжнародної технічної допомоги.

dmsu.gov.ua

Термін оформлення паспорта: що важливо знати?

Друзі, ви добре обізнані, що у звичайному режимі термін оформлення ID-картки та закордонного паспорта (ЗП) складає 20 робочих днів, а в терміновому – 10 та 7 робочих днів, відповідно. Наразі затримок із виготовленням біометричних документів немає, тому абсолютна більшість паспортів оформляється вчасно.

Однак іноді оформлення займає більше часу, і на паспорт доводиться чекати довше. Чому так відбувається – пояснюємо у своєрідному «віртуальному діалозі», питання для якого підказали ваші дописи та коментарі.

Коли можуть продовжити термін оформлення паспорта?

У більшості випадків це пов'язано з оформленням біометричного паспорта (ID-картки або ЗП) на підставі

паспорта-книжечки, виданого до 2014 року на тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей, в АР Крим і Севастополі. Ідентифікація особи, яка подала такий паспорт, проводиться за додатковими перевітками у передбаченому законодавством порядку.

Ідентифікацію проходять тільки особи, які отримали паспорт на тимчасово окупованій території?

Ні, це не так. Ідентифікація особи – у жодному разі не якась особлива чи «дискримінаційна» процедура. Так називається перевірка, яка підтверджує видачу паспорта громадянина України саме тій особі, яка його подає. Загалом процедура ідентифікації є обов'язковою для всіх українських громадян, які звертаються для оформ-

лення паспортного документа. Більш того, за діючими міжнародними правилами, документування паспортом неідентифікованої особи є просто неможливим. Водночас тривалість процедури може бути різною – залежно від наявної інформації про особу в ЄДДР*, відомчих картотеках та архівах ДМС.

У чому особливість ідентифікації за паспортом, виданим на тимчасово окупованій території?

На тимчасово окупованій території України підрозділи ДМС не здійснюють своїх повноважень, а відомчі паперові картотеки та архіви цих підрозділів втрачено. Саме тому міграційна служба проводить додаткові перевірки за запитом до інших джерел: державних реєстрів, доступних інформаційних баз даних, у тому числі – інших відомств, установ та організацій.

Як довго тривають перевірки?

Для направлення запитів та опрацювання відповідей на них законодавством передбачено термін до двох місяців.

Чи можна скоротити цей термін?

Міграційна служба робить усе можливе, аби завершити необхідні перевірки у найкоротші строки. Значною мірою це залежить від додаткових документів, які надаються заявником і містять, зокрема, його фото. Важливо, що ДМС приймає до розгляду практично всі документи, які можуть підтвердити особу заявника, а також бере до уваги іншу повідомлену ним інформацію.

Маю оформлену ID-картку, але

перевірки тривали майже два місяці. Якщо замовлю закордонний паспорт – знову стільки ж чекаюти?

Ні. Якщо громадянин України отримав хоча б один біометричний паспорт, це значить, що його персональні дані внесено до ЄДДР, а за такою інформацією особу ідентифікувати доволі просто. Тому додаткові перевірки у цьому випадку не проводяться.

Я лише хочу вклеїти фото у 45 років, а мені кажуть, що потрібні перевірки. Чому так?

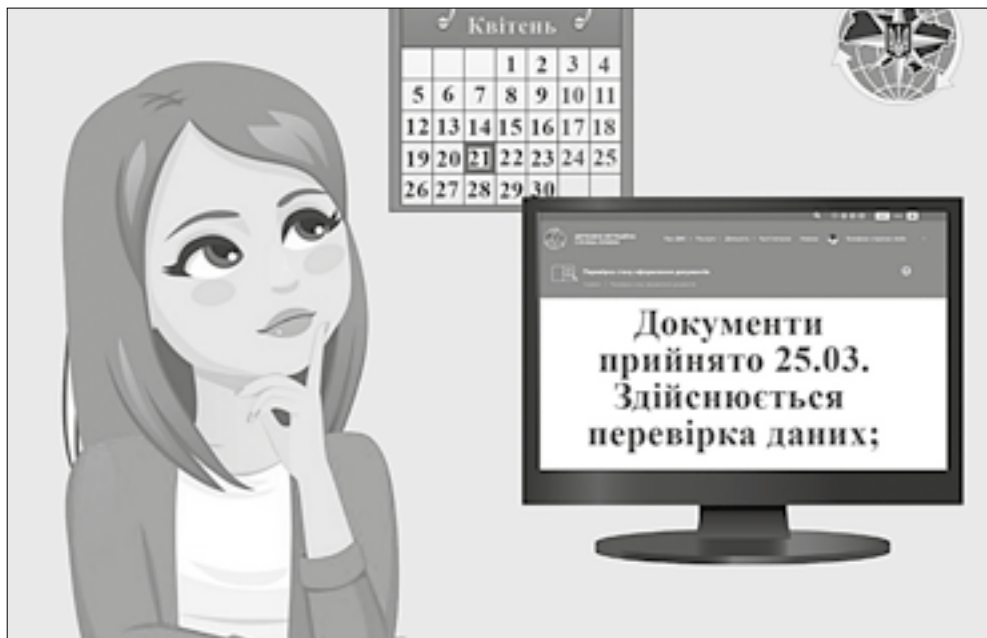
Справді, законодавством це передбачено. Треба розуміти, що вклеювання фото – зовсім не формальна процедура. По суті, це оформлення нового документа. Тому обов'язково перевіряється особа заявника та його належність до громадянства України – так само, як при оформленні першого біометричного документа (ID-картки або ЗП).

Чи є інші підстави для додаткових перевірок?

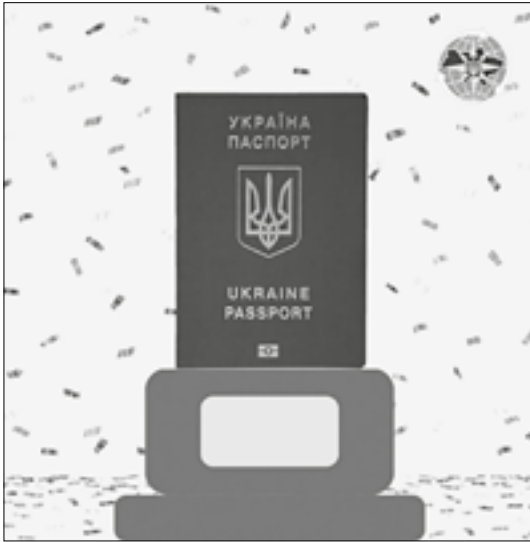
Так, є. Наприклад, якщо особа досягла 18 років і звертається для оформлення паспорта вперше. У цьому випадку міграційна служба зобов'язана провести процедуру встановлення особи – такий порядок передбачено законодавством, і це займає певний час. Інші випадки також зустрічаються, але працівники ДМС про них попереджають і пояснюють, з яких підстав паспорт може оформлюватися довше, ніж звичайно.

Бережіть себе і залишайтеся здоровими!

[Facebook-сторінка ДМСУ](https://www.facebook.com/dmsu.gov.ua)

Український закордонний паспорт піднявся у рейтингу паспортів світу на шість позицій

Про це свідчать оприлюднені 13 квітня 2021 року дані оновленого Індексу паспортів від компанії Henley&Partners, який відображає зміни в безвізовому режимі країн світу. Наразі український паспорт займає у The Henley Passport Index 35-ге місце із 110.

На сьогодні паспорт для виїзду за кордон

дозволяє громадянам України відвідувати без візи або з візою після прибуття 136 країн світу. Зокрема, з січня по березень 2021 року Україна уклала безвізові угоди з кількома островами та територіями регіону Карибського моря – Арубою, Кюрасао, Гренадою, Сен-Мартеном та Карибськими Нідерландами.

Індекс паспортів Henley&Partners щоквартально аналізує візові правила 227 країн і територій світу, ранжуючи їх за кількістю країн безвізового в'їзду. Рейтинг укладається понад 10 років у співпраці з Міжнародною асоціацією повітряного транспорту (International Air Transport Association, IATA), яка підтримує найбільшу у світі базу туристичної інформації.

Позиція країни в рейтингу визначається кількістю країн, у які її громадяни можуть прибувати без попереднього оформлення віз (без візи або з візою після прибуття). Паспорти усіх розглянутих країн є біометричними (відповідно до специфікацій, встановлених стандартом Міжнародної організації цивільної авіації, ІКАО 9303).

dmsu.gov.ua

Новий е-сервіс ДМС: відтепер про факти ймовірного порушення міграційного законодавства можна повідомити онлайн

За допомогою нового електронного сервісу громадяни можуть повідомити міграційну службу про будь-які факти порушення міграційного законодавства іноземцями та особами без громадянства.

Такі повідомлення можна залишити

на офіційному вебсайті ДМС, покроково заповнивши спеціальну форму. Інформацію можна надати анонімно або ж зазначивши свої персональні дані.

Державна міграційна служба, в свою чергу, здійснюватиме перевірку вказаних фактів. У разі їх виявлення осіб, які перебувають на території України незаконно, буде притягнуто до відповідальності. Водночас громадян, які повідомили про ймовірне правопорушення, буде поінформовано про заходи, вжиті ДМС.

Нагадуємо, що е-сервіси ДМС допомагають швидко отримати необхідну інформацію та гарантують прозорість отримання послуг з оформлення документів. Загалом протягом 2020 року сервісами міграційної служби громадяни скористалися 22,4 мільйонів разів, з початку 2021 року – 6,5 мільйонів разів.

dmsu.gov.ua

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА ТА РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «МІГРАЦІЯ» ВІТАЮТЬ З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ

Заступника Голови ДМСУ
Сергія Миколайовича
Донського

Начальника УДМСУ в
Рівненській області
Лілію Аркадіївну
Драччинську

Заступника Державного
секретаря КМУ,
члена Колегії ДМСУ
Сергія Стаховича
Дехтяренка

З 1 квітня 2021 року інформацію про реєстрацію місця проживання громадян міграційна служба отримує від органів реєстрації виключно в електронному вигляді. Ці відомості надходять до Відомчої інформаційної системи ДМС (ВІС ДМС) з подальшою їх передачею до Єдиного державного демографічного реєстру (далі – ЄДДР).

Така новація стала можливою завдяки реалізації положень постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1362.

Для виконання цього проекту міграційна служба здійснила низку важливих заходів, у тому числі:

- розроблено та впроваджено нове програмне забезпечення та налагоджено електронну взаємодію між органами реєстрації та ДМС;
- забезпечено доступ територіальних громад до модернізованого вебпорталу «Реєстр територіальних громад» на офіційному вебсайті ДМС;
- розроблено програмне забезпечення для автоматизації роботи відділів обліку та моніторингу інформації про реєстрацію місця проживання ДМС;
- створено та успішно запущено електронний адресний реєстр для інформаційних систем ДМС і територіальних громад України;
- з працівниками органів реєстрації проведено необхідну роз'яснювальну та підготовчу роботу щодо ведення реєстрів територіальних громад в електронному вигляді та електронного обміну інформацією.

вебпорталі ДМС «Реєстр територіальних громад» забезпечено реєстрацію 1403 органів реєстрації (97% від загальної кількості). Це дозволить таким органам реєстрації не лише передавати в режимі онлайн до ВІС ДМС актуальну та повну інформацію про реєстрацію місця проживання фізичних осіб, а й вирішити проблему накопичення неясних даних і їх дублювання.

Наразі до ВІС ДМС вже передано інформацію про реєстрацію місця проживання майже 5,5 млн осіб з реєстрів територіальних громад міст Києва, Харкова, Кривого Рогу, Вінниці, Маріуполя та Луцька. Крім того, на вебпортал ДМС «Реєстр територіальних громад» внесено інформацію про 16 млн громадян.

Планується, що вже невдовзі зареєструвати або змінити місце реєстрації буде можливо повністю онлайн на порталі або у застосунку «Дія». Щоб скористатися онлайн-послугою, буде необхідно зареєструватися чи авторизуватися, заповнити заяву та підписати її КЕП. Загалом процес отримання послуги на порталі займатиме 5 хвилин.

Спочатку послуга буде доступна для українців, які мають ID-картку, а після прийняття відповідного закону – і для власників паспорта-книжечки. Відтак актуальна інформація з реєстру щодо місця реєстрації буде відображатися в електронному вигляді, а отже – зникне необхідність користуватися паперовою довідкою про реєстрацію місця проживання.

dmsu.gov.ua

Бажаємо Вам міцного здоров'я, миру, злагоди та нових успіхів у вашій професійній діяльності!

Міграційна служба просить громадян України, іноземців та осіб без громадянства максимально обмежити відвідування підрозділів ДМС без нагальної потреби

Нагадуємо:

• якщо ваш паспортний документ вже готовий до видачі, не обов'язково звертатися до органів ДМС для його отримання під час карантину – він зберігатиметься у підрозділах ДМС і ви зможете отримати його після завершення карантину;

• якщо послуга ДМС уже попередньо оплачена, то цією квитанцією можна скористатися після закінчення карантину – для відповідної послуги у тому ж підрозділі міграційної служби.

Нагомість просимо звертатися до ДМС дистанційно:

• за допомогою сервісу ДМС «Приймальня електронних звернень громадян» – (офіційну відповідь обов'язково буде надано у строки, передбачені Законом України «Про звернення громадян»);

• звернувшись у коментарях під дописами на офіційній Facebook-сторінці ДМС України;

• зателефонувавши до апарату ДМС за номерами (050) 138-29-11, (096) 915-00-28 або на «гарячі лінії» обласних управлінь ДМС – усі актуальні контакти вказано на офіційному вебсайті.

Просимо з розумінням поставитися до таких обмежувальних заходів задля вашої особистої безпеки, безпеки ваших рідних та наших працівників!

Будь ласка, дотримуйтесь рекомендацій МОЗ України щодо нерозповсюдження COVID-19.

Міцного здоров'я усім нам!

dmsu.gov.ua

Епідемічна ситуація в Україні внаслідок COVID-19 залишається дуже напруженою – у «червоній» зоні наразі перебувають 10 областей та місто Київ. Крім того, у столиці з 5 по 16 квітня запроваджуються додаткові заходи безпеки – зокрема, користуватися громадським транспортом можна буде лише за спеціальними перепустками. Таке рішення спрямоване на максимальне обмеження соціальних контактів та запобігання таким чином поширенню COVID-19.

Відтак, з метою дотримання протиепідемічних правил та враховуючи суттєве загострення епідемічної небезпеки, міграційна служба просить громадян України, іноземців та осіб без громадянства максимально обмежити відвідування підрозділів ДМС без нагальної потреби!

Відкриття ЦНАПу новоствореної Збаразької ОТГ

Начальник Управління ДМС України в Тернопільській області Ярослав Давибіда та начальник Збаразького підрозділу міграційної служби Олександра Лабінська взяли участь в урочистій церемонії відкриття нового відділу Центру надання адміністративних послуг новоствореної Збаразької міської територіальної громади.

Відтак відкриття сучасного ЦНАПу дасть можливість жителям громади безперешкодно, без черг, заощаджуючи час, швидко та якісно отримувати адміністративні послуги.

У своїй промові Ярослав Давибіда зазначив: «Вкотре переконуємося в тому, що правильно побудована стратегія взаємодії міграційної служби з органами місцевого самоврядування і надалі буде запорукою успішної роботи».

Міграційна служба області вітає мешканців громади з такою подією та бажає колегам успіхів у наданні адміністративних послуг!

Управління ДМС у Тернопільській області

Міграційна служба продовжує надавати послуги киянам

ua/cmu/pidrozdily.html.

Однак, враховуючи суттєве загострення епідемічної небезпеки, без нагальної потреби звертатися до міграційної служби не варто. Звертаємо вашу увагу на наступне:

- Якщо документ вже готовий до видачі – його можна отримати після скасування карантинних обмежень.
- Якщо послуга ДМС уже попередньо оплачена – цією квитанцією можна скористатися після закінчення карантину для одержання відповідної послуги у тому ж підрозділі міграційної служби.
- У період дії карантину документи, які не були отримані заявниками, знищенню не підлягають.

Разом із тим повідомляємо, що ми залишаємося на зв'язку дистанційно, відтак отримати консультації чи необхідні роз'яснення ви можете наступними способами:

- за телефоном «Гарячої лінії» – (044)550-23-88;
- надіславши звернення на електронну скриньку: kyiv@dmsu.gov.ua;
- написавши в особисті повідомлення на офіційній сторінці ЦМУ у соціальній мережі Facebook.

Якщо причина звернення невідкладна і потребує обов'язкового відвідування підрозділу ДМС, просимо не забувати про рекомендації МОЗ України щодо зменшення поширення коронавірусної інфекції, а саме: користуватися захисними масками, антисептичними засобами та дотримуватись безпечної дистанції.

Центральне міжрегіональне управління ДМС у м. Києві та Київській області

Робоча зустріч міграційників та прикордонників Роздільнянського району

У Роздільнянському районному відділі ГУ ДМС України в Одеській області

під керівництвом Ольги Шевченко відбулась робоча зустріч із помічником начальника відділу прикордонної служби «Степанівка» (з адміністративно-юрисдикційної діяльності) старшим лейтенантом Наталією Сафчук-Панько.

Учасники зустрічі проаналізували попередні результати спільної діяльності та обговорили ряд питань щодо проведення профілактичних заходів з нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері під час пандемії.

ГУ ДМС в Одеській області

У Черкасах узагальнили результати роботи за перший квартал 2021 року

Керівники структурних та територіальних підрозділів Управління ДМС України в Черкаській області у дистанційному режимі ґрунтовно обговорили напрацювання за I квартал поточного року.

Зупинилися на досягненнях та недоліках з основних напрямів роботи міграційної служби Черкаської області: паспортної роботи, роботи з іноземцями та особами без громадянства та протидії нелегальній міграції, реадмісії та видворення.

Предметно розглянули результати аналізу недоліків, допущених уповноваженими особами Управління при формуванні заяв-анкет про оформлення біометричних документів, типові недоліки під час створення внутрішніх та вихідних документів в СЕД «Мегаполіс», результати навчання для підвищення рівня професійної компетентності, дотримання антикорупційного законодавства та транспортної дисципліни, стан розвитку інформатизації та проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань діяльності міграційної служби.

Очільник Управління Іван Шапран зазначив, що пандемія коронавірусу, яка охопила світ, докорінно змінила життя українців.

Зміни торкнулися всіх сфер життєдіяльності громадян, зокрема й звернень за отриманням адміністративних послуг, які надає ДМС.

Для прикладу: за три місяці 2021 року на Черкащині оформлено 9 052 ID-картки, що на 4,4% менше, порівняно з аналогічним періодом минулого року. Оформлення паспортів громадян України для виїзду за кордон у поточному році знизилось на 46% і становить 8 569 документів. Через карантинні заходи черкащани дедалі частіше отримують консультації дистанційно, відкладають оформлення документів на кращі часи або ж ретельно планують відвідування підрозділу, користуючись електронною чергою.

Протягом першого кварталу на Черкащині було виявлено 16 нелегальних мігрантів, з яких щодо 13

осіб прийнято рішення про примусове повернення до країн походження, двох іноземців примусово видворили та ще одного – супроводили до ПТШ. Заборонили в'їзд на територію України 18 іноземцям. Загалом до адміністративної відповідальності за порушення міграційного законодавства протягом трьох місяців притягнуто 43 особи.

Наостанок резюмували, що жодні чинники не повинні впливати на якість надання адміністративних послуг. Для позитивної динаміки у роботі Управління необхідно посилити контроль за дотриманням працівниками вимог законодавства під час надання адмінпослуг, аби попередити та не допустити будь-яких порушень і недоліків у подальшому.

Управління ДМС у Черкаській області

ГУ ДМС України в Харківській області закликає громадян не звертатись до шахраїв, які пропонують свої послуги з оформлення документів

На жаль, проблема звернень громадян України, іноземців та осіб без громадянства до посередницьких фірм-шахраїв з метою отримання адміністративних послуг існує і сьогодні. Особи, які звертаються до «сумнівних» фірм-посередників, не тільки втрачають свої кошти, але й залишаються без адміністративної послуги.

Шахраї зазвичай позиціонують себе як юридичні бюро, консалтингові компанії або туристичні агенції, що пропонують не тільки спланувати вашу майбутню подорож, а й оформити незаконним шляхом необхідні документи нібито в стислі терміни та за «демократичною ціною». На вебсайтах таких фірм зазначається, що оформлення документів «за їхньою допомогою» займає набагато менше часу, а пакет необхідних документів, який треба зібрати для отримання певної послуги, є меншим.

Що стосується цінової політики, то шахраї пропонують оформити паспорт громадянина України у формі ID-картки по досягненню 14-річного віку (вперше)

за 20 робочих днів приблизно за 1,5 тис. гривень, у той час, як Державна міграційна служба, відповідно до законодавства України, оформляє даний документ безплатно.

Крім того, фірми-шахраї пропонують вклеїти фотографію до паспорта громадянина України при досягненні 25- та 45-річного віку «за пів дня» та за грошову винагороду, у той час, як термін розгляду даної заяви відповідно до законодавства України складає п'ять днів, а послуга надається безплатно.

У зв'язку з цим ми закликаємо звертатися за отриманням адміністративних послуг виключно до наших територіальних підрозділів, а не до шахраїв, які незаконно пропонують надання державних послуг, що входить до компетенції ДМС України. Надання всіх необхідних послуг здійснюється міграційною службою відповідно до затверджених державною тарифів і в передбачені законом терміни.

ГУ ДМС у Харківській області

На Глибочині домовилися по подальшу співпрацю з метою протидії нерегульованій міграції

Працівники Глибочького РВ УДМС зустрілися зі співробітниками Глибочького

відділення поліції Чернівецького управління поліції ГУ НП у Чернівецькій області, щоб узгодити спільні дії щодо виявлення іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України. Міграційники та правоохоронці домовилися про рейди місцями ймовірного перебування нерегульованих мігрантів на території району та оперативний обмін інформацією.

Управління ДМС у Чернівецькій області

Розпочато вакцинацію працівників УДМС України в Житомирській області

Після здійснення процедури усі вакциновані перебували 30 хвилин під наглядом медичних працівників.

Для проходження повної імунізації та формування імунітету до вірусу наступна доза вакцини буде здійснена за два тижні.

Вакцинація від COVID-19 триває.

*Управління ДМС
в Житомирській області*

Керівник Управління ДМС Анастасія Федорчук разом з групою працівників пройшов вакцинацію в Державній установі «Територіального медичного об'єднання МВС України по Житомирській області».

Перед отриманням першої дози вакцини підписано письмову згоду, вимірено температуру тіла, проведено огляд лікарем-терапевтом, а також здійснено реєстрацію вакцинованих осіб.

Волинські міграційники та правоохоронці провели спільну нараду

У міграційній службі проведено координаційну нараду з керівниками органів юстиції та Національної поліції Волинської області на тему «Підвищення ефективності співпраці територіальних підрозділів УДМС України у Волинській області з органами юстиції та Національної поліції».

У ході зустрічі було визначено алгоритм дій працівників міграційної служби та правоохоронців з метою недопущення незаконної легалізації

іноземців та осіб без громадянства на території України, виявлення та попередження укладення фіктивних шлюбів, перевірки законності перебування іноземця на території України.

Учасниками конференції було досягнуто низку домовленостей, зокрема приділяти особливу увагу перевірці паспортних документів іноземців та осіб без громадянства, які подаються для реєстрації актів цивільного стану громадян, а саме – правильності здійснення

перекладів персональних даних іноземців з країн ризикової міграції.

Домовлено про проведення навчань з представниками територіальних підрозділів юстиції та підрозділів міграційної служби області на тему «Правила перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні», «Документи, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус».

Керівник УДМС України у Волинській області запропонував представникам Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції у Волинській області та органам ДРАЦС здійснити підключення до інформаційних систем міграційної служби для покращення ефективності спільної роботи.

*Управління ДМС
у Волинській області*

На Кіровоградщині міграційники отримали 381 сертифікат з підвищення кваліфікації

службовець може без відриву від виконання своїх посадових обов'язків. Також є можливість планувати навчання у зручний час та обирати вузькопрофільну тематику, залежно від займаної посади.

Загалом протягом I кварталу цього року працівники апарату Управління та підрозділів у районах отримали 323 сертифікати, пройшовши навчання на онлайн-платформі з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта»; 16 сертифікатів з питань пожежної безпеки та 1 сертифікат за професійною (сертифікатною) програмою на базі Київського політехнічного інституту ім. І. Сікорського. Окремо варто відзначити проходження навчання за програмами спеціального програмного забезпечення ЄІАС УМП «Навчання працівників ДМС». Таку сучасну систему управління знаннями впроваджено ДМС. За різними тематиками навчання працівниками УДМС було отримано 41 сертифікат.

*Управління ДМС
у Кіровоградській області*

Керівники усіх територіальних підрозділів ДМСУ взяли участь у заходах з вшанування ліквідаторів аварії на ЧАЕС

Зустріч із учасником ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС

З приводу відзначення 35-річчя ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, 26 квітня в Управлінні ДМС у Херсонській області, було організовано зустріч-бесіду із учасником наслідків трагедії на Чорнобильській атомній електростанції – Віктором Михайловичем Величко.

Гортаючи сторінки кни-

ги, що вміщує фрагмент історії і про ті страшні для людства події, Віктор Михайлович пригадав та поділився своїми спогадами із колегами. У лютому 1987 року, під час будівництва саркофагу, його було направлено від Херсонської області нести службу у зоні відчуження. Цивільний одяг змінено на спеціальний,

із вшитим дозиметром радіації, надано перепустку на вхід до 30-кілометрової зони Чорнобиля – так розпочалося перебування в епіцентрі розповсюдження радіації. У спогадах – і радіаційний запах рудого лісу, і предмети побутового вжитку, з яких зашкалював радіаційний фон, про що говорити – навіть одяг солдатів і той фонив...

Близько ста днів перебував Віктор Михайлович на території радіоактивного забруднення у 1987 році, долаючи наслідки техногенної катастрофи.

Не забуваємо та висловлюємо щиру вдячність Ліквідаторам за мужність і героїзм!

*Управління ДМС
в Херсонській області*

Корупційні ризики у діяльності МВС: окремі спеціалісти УДМС Запоріжчини взяли участь у комунікаційному заході

Круглий стіл на тему «Шляхи запобігання та протидії корупції в МВС» відбувся на базі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

з використанням дистанційної форми. Участь у заході від обласної міграційної служби взяли головний спеціаліст з питань запобігання і виявлення корупції Андрій Тур та головний спеціаліст із зв'язків з громадськістю та ЗМІ Вілена Ніколаєнко.

Метою відеоконференції, організованої за участю представників громадських і міжнародних організацій для працівників державних органів, закладів та установ, що належать до системи МВС Запорізької, Дніпропетровської, Кіровоградської та Черкаської областей, стала реалізація Стратегії комунікації у сфері запобігання та протидії корупції, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.2017 р. №576-р, та Антикорупційної програми МВС на 2020-2022 роки.

*Управління ДМС
у Запорізькій області*

Створення безпечних умов праці на місцях – запорука успіху діяльності ДМС

Із початком запровадження карантинних заходів по всій території України міграційна служба Хмельниччини спільно із первинною профспілковою організацією постійно веде роботу із забезпечення працівників усіма необхідними засобами захисту.

Так, зокрема, на кошти профспілки для працівників апарату Управління та 21 територіального підрозділу служби закуплено аптечки першої медичної допомоги, а також багаторазові медичні маски, гумові рукавички, антисептичні та дезінфікуючі засоби.

Варто зазначити, що засоби індивідуального захисту доступні також суб'єктам звернень під час отримання адміністративних послуг на місцях у разі відсутності у них таких засобів. Окрім цього, спільними зусиллями постійно облаштовуються зали для очікування громадян у територіальних підрозділах. Так, зокрема, закуплено та поступово встановлюються кулери для води, які доступні як працівникам, так і відвідувачам.

Завдяки команді однодумців, що увійшли до складу профкому, профспілкою надається допомога у різноманітних життєвих ситуаціях. Відтак для спілчан передбачено виплати при народженні дитини, матеріальній скруті або хворобі.

З метою подальшої співпраці в частині регулювання соціально-трудова відносин та посилення соціального захисту працівників, профспілкова організація запланувала підписання колективного договору між адміністрацією і трудовим колективом УДМС України в Хмельницькій області на 2021-2023 роки.

*Управління ДМС
у Хмельницькій області*

Пріоритетні напрямки роботи аналізували міграційники Закарпаття

питання протидії нелегальній міграції. З початку цього року троє іноземців примусово видворені з України із заборонаю в'їзду. Адже, попри карантинні обмеження, іноземні громадяни повинні дотримуватися міграційного законодавства.

Підбиваючи підсумки наради, керівник ГУ ДМС в Закарпатській області Ігор Михайлишин наголосив, що основним критерієм, за яким оцінюватиметься робота кожного районного відділу, є якість та доступність послуг для людей.

**ГУ ДМС
в Закарпатській області**

В Головному управлінні відбулася онлайн-нарада з керівниками територіальних підрозділів. Йшлося про результати діяльності з початку року та проблемні моменти, які потребують вирішення. Зокрема, активізація співпраці з ЦНАПами та допомога в

удосконаленні процесів надання адміністративних послуг. Чітка робота Ресурсу територіальних громад. Постійна комунікація з відділами освіти щодо документування школярів ID-паспортом для успішної реєстрації на ЗНО.

На постійному контролі

На регіональному телебаченні Рівненщини розповіли про роботу міграційної служби та перспективи використання е-паспортів

впровадження онлайн-реєстрації місця проживання для громадян, які мають паспорт у формі картки.

Завідувач сектору юридичного забезпечення заторкнула важливу тему законодавчого врегулювання питання визнання осіб без громадянства. З набранням чинності прийнятого Урядом Порядку розгляду заяв про визнання ОБГ в Україні фактично розпочинається процес документування осіб без громадянства. Таким чином буде врегульовано безліч питань, які стосуються осіб, що тривалий час проживають на території нашої держави за недійсними паспортами або без документів, що посвідчують особу.

Глядачі разом зі слухачами радіо Respect мали можливість дізнатися про надання адміністративних послуг міграційною службою в умовах пандемії. А також мали нагоду за допомогою відеореєстрації вкотре переконатися у зручності отримання адміністративних послуг з використанням електронних сервісів на офіційному веб-сайті ДМС.

**Управління ДМС
у Рівненській області**

Завідувач сектору юридичного забезпечення УДМС Рівненщини Христина Ковалик взяла участь у програмі «Про важливе» на запрошення телеканалу ITV media group.

Керівник сектору розповіла глядачам про можливість використання е-паспорта громадянина України та е-паспорта громадянина України для в'їзду за кордон за допомогою мобільного додатку «Дія» як аналогів пластикових та паперових документів.

У розмові з ведучою було обговорено важливий крок, зроблений Державною міграційною службою стосовно

Що може бути краще ID-картки? Тільки нова ID-картка!

дуже зручно.

Хлопці із задоволенням поділилися перевагами користування сучасним документом, а саме можливістю посвідчити свою особу за допомогою «е-паспорту» при отриманні посилок на пошті, при вході до адміністративних будівель, при отриманні банківських послуг та в інших випадках.

**Управління ДМС
в Чернігівській області**

До Паспортного центру завітали гвардійці військової частини 3082 Північного ОТО Національної гвардії України, які отримували послугу з оформлення ID-картки повторно (у них закінчився термін дії документу, оскільки вони отримували його вперше в 14 років).

Враховуючи наявність ID-картки, молоді люди автоматично є власниками цифрового (електронного) паспорту (потрібно лише завантажити мобільний додаток «Дія»), що

Нарада керівників структурних та територіальних підрозділів міграційної служби Одеської області

Відбулась нарада в режимі відеоконференції керівництва Головного управління з територіальними та структурними підрозділами Головного управління Державної міграційної служби в Одеській області.

Начальник Головного управління ДМС України в Одеській області Олена Погребняк проаналізувала роботу підрозділів, наголосила як на позитивних, так і негативних моментах у роботі.

На нараді обговорили

результати роботи за I квартал 2021 року, а саме:

- проаналізовано результати роботи територіальних та структурних підрозділів з питань паспортної роботи та громадянства, обговорено їх проблемні питання;
- окрему увагу приділено імміграційним питанням та протидії нелегальній міграції;
- обговорено стан та перспективи інформатизації Головного управління, організацію роботи з питань дотримання фінансової та бюджетної дисципліни;
- проведено аналіз роботи з питань управління персоналом за I квартал.

Нагадаємо, що наради в Головному управлінні проводяться дистанційно з метою дотримання вимог карантинного режиму.

**ГУ ДМС
в Одеській області**

Кабінет Міністрів України затвердив порядок визнання особою без громадянства

у Вінницькій області було проведено навчальний семінар з працівниками територіальних підрозділів, на яких покладено обов'язки щодо прийому заяв та документів про визнання особою без громадянства.

Обговорено алгоритм оформлення – починаючи від подачі заяви громадянином до рішення про визнання особою без громадянства.

У результаті така особа отримує довідку про визнання особою без громадянства. Довідка стане підставою для отримання посвідки на тимчасове проживання, дозволу на імміграцію та посвідки на постійне проживання, посвідчення особи без громадянства для в'їзду за кордон, громадянства України.

Такі громадяни отримають можливість працювати легально, право на свободу пересування, доступ до освітніх та медичних послуг та інші права та можливості.

**Управління ДМС
у Вінницькій області**

22 квітня 2021 року на виконання Постанови КМУ № 317 від 24.03.2021 р. «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» УДМС України

Громадянина Азербайджану видворять з України примусово

З території Івано-Франківської області за межі України примусово видворять 37-річного громадянина Азербайджанської Республіки. Наразі його допроваджено до Волинського пункту тимчасового перебування іноземців з неврегульованим статусом. Після вирішення питання з забезпеченням цієї особи проїзними документами працівники міграційної служби супроводять її до аеропорту, забезпечивши виконання рішення суду про видворення іноземця.

Крім того, у межах своєї компетенції УДМС в області прийнято рішення про заборону молодому чоловікові відвідувати Україну найближчих 5 років.

Варто зазначити, що через втрату правових підстав для перебування в Україні громадянина Азербайджану ще у березні було зобов'язано покинути територію нашої країни самостійно. Однак у визначений термін він цього не зробив, натомість перебував, змінюючи місце перебування в Івано-Франківську.

З початку року в Івано-Франків-

ській області виявлено майже сотню порушень міграційного законодавства, в тому числі йдеться й про 37 так званих неврегульованих мігрантів, які не мали правових підстав для перебування в Україні. Практично всі іноземці-правопорушники вже виїхали за межі країни. Щодо 14 осіб цієї категорії прийнято рішення про заборону в'їзду у найближчі 3-5 років.

**Управління ДМС
в Івано-Франківській області**

Розширена підсумкова нарада на Вінниччині

Начальник УДМС у Вінницькій області Борис Наливайко провів нараду в онлайн-форматі з керівниками структурних та територіальних підрозділів області.

Нарада проходила в сучасній презентаційній формі. Було розглянуто питання з

основних напрямків роботи:

- документування паспортами громадян;
- робота з іноземцями та особами без громадянства;
- вимоги дотримання дисципліни та законності;
- громадянство.

Проведена оцінка кількісних та якісних практичних результатів роботи територіальних підрозділів за I квартал 2021 року та аналіз по завантаженості на одного працівника УДМС.

Також поінформовано щодо коштів, які надійшли до місцевих бюджетів області за надання адміністративних послуг.

Керівник Управління звернув особливу увагу на дотримання карантинних заходів при наданні адміністративних послуг; необхідність ввічливого та уважного ставлення до громадян, своєчасного та детального розгляду заяв.

Працюємо далі. Змінюємо країну!

**Управління ДМС
у Вінницькій області**

У міграційній службі м. Маріуполя обладнано куточок для малюків

До міграційної служби України для отримання тієї чи іншої адміністративної послуги наші громадяни звертаються доволі часто. Такі послуги надаються як дорослим, так і дітям, тому саме про зручність малюків подбали у Центральному районному відділі ДМС м. Маріуполя (вулиця Фонтанна, 73).

Облаштувавши в адміністративній залі яскравий дитячий куточок, міграційники подбали, щоб дітям, які разом з батьками завітали до підрозділу, було цікаво, комфортно та безпечно. У той час, коли батьки зайняті оформленням документів, малюки мають можливість погратися, помалювати, почитати книжку або просто відпочити.

У куточку є чимало цікавого – це мініатюрні меблі, іграшки, олівці, альбоми для малювання, якими діти із задоволенням користуються. А посмішки, з якими малеча залишає підрозділ – найкраща вдячність для працівників міграційної служби, які потурбувалися про зручність своїх найменших відвідувачів.

**ГУ ДМС
у Донецькій області**

На Харківщині документовано особу, яка протягом багатьох років намагалася отримати паспорт громадянина України

Завдяки тісній співпраці Головного управління ДМС України в Харківській області із Харківським офісом Благодійного фонду «Право на захист» і Всеукраїнським благодійним фондом «Деполь Україна», вдалося вперше документувати громадянина України пані Ірину, яка протягом багатьох років безрезультатно намагалася отримати документ.

Ірина – молодша сестра пані Любові, яка у листопаді 2020 року вперше отримала свій паспорт громадянина України у 39 років завдяки спільним зусиллям Головного управління ДМС України в Харківській області та БФ

«Право на захист». Ірина народилася у ромської родині на території Дніпропетровської області. До актового запису про народження дівчини ім'я матері було внесено з помилкою. Ця обставина завадила Ірині безперешкодно отримати паспорт, оскільки свідоцтво про народження було втрачене, батько Ірини помер, а її мати не могла отримати свідоцтво повторно, тому що дані в актовому записі не збігалися із даними у паспорті.

Ірину, як і її сестру, пані Любов, до БФ «Право на захист» привели представники партнерської благодійної організації – ВБФ «Деполь Україна», де їй

була надана правова допомога: вдалося повторно отримати свідоцтво про народження Ірини, установити факт проживання Ірини на території України та провести процедуру встановлення особи.

Після отримання всіх необхідних документів працівники Новоходолязького районного сектору Головного управління ДМС України в Харківській області документували Ірину паспортом громадянина України вперше.

«Після стількох років та десятків безрезультатних спроб я вже й перестала навіть мріяти про паспорт», – говорить пані Ірина, тримаючи омріяний паспорт

Команда міграційної служби Харківської області бажає Ірині успіхів та висловлює щире вдячність представникам благодійного фонду «Право на захист» та Всеукраїнського благодійного фонду «Деполь Україна» за ефективну взаємодію та результативну співпрацю.

**ГУ ДМС
у Харківській області**

Порядок ведення реєстру територіальних громад: робочі питання в режимі онлайн-зв'язку

У конференц-залі міграційної служби області під керівництвом начальника Управління Олега Панькова, за участі першого заступника начальника Управління Ростислава Семківа, начальника відділу обліку та моніторингу інформації про реєстрацію місця проживання Олени Олійник та завідувача сектору по роботі з Єдиним державним демографічним реєстром Володимира

Харатіна відбулась відеоконференція із представниками об'єднаних територіальних громад.

До наради були також запрошені: заступник директора Департаменту з питань реєстрації, паспортизації та реєстрації ДМС України Олена Палієнко, керівник проєкту «Реєстрація місця проживання громадян» ДП «Документ» Василь Буржинський.

Під час заходу його учасниками обговорили практичні аспекти використання органами реєстрації сервісу «Реєстр територіальних громад», дотримання вимог законодавства з питань реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, а також порядок взаємодії територіальних підрозділів служби та органів реєстрації щодо використання інформаційної картки з надання адміністративної послуги «Реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання/перебування особи».

Варто зауважити, що усі 60 об'єднаних територіальних громад Хмельницької області працюють у публічному сервісі «Реєстр територіальних громад».

**Управління ДМС
у Хмельницькій області**

У Миколаївському районному секторі відбулась робоча нарада

Завідувач Миколаївського районного сектору міграційної служби Одеської області Алла Голтян провела нараду з представниками територіальних громад, на якій обговорили ключові питання реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання та ведення електронного реєстру громади.

На нараді окрему увагу було приділено питанням реєстрації/зняття з реєстрації іноземців та осіб без громадянства.

У ході наради Алла Голтян відповіла на всі проблемні питання, які виникли у працівників територіальних громад.

**Управління ДМС
у Миколаївській області**

Саморозвиток завжди на часі

За перший квартал 2021 року співробітники міграційної служби Луганської області, здійснюючи посадові обов'язки з надання адміністративних послуг, попит на які значно знизився у зв'язку із пандемією у світі, часу дарма не гаяли, а займалися самоосвітою і здобували професійні знання для підвищення кваліфікації за загальними

та професійними (сертифікатними) програмами. Також Міністерство цифрової трансформації спільно з Компанією Google Україна надало можливість для проходження вебінару «Цифрові інструменти Google для державних службовців». По завершенню цього вебінару працівники міграційної служби Луганської області отримали сертифікати про проходження.

Загалом чисельність співробітників міграційної служби Луганської області, які підвищили кваліфікацію за категорією «Б» та «В» складає 99 осіб, та дорівнює 307 отриманим сертифікатам підвищення кваліфікації.

Зокрема увагу було зосереджено на самоорганізації під час здобуття самоосвіти.

Серед співробітників проводяться заходи із профілактики корупційних правопорушень.

На постійній основі ведеться робота із обміну досвідом та підвищення рівня компетентності серед керівного складу та співробітників міграційної служби з Центрами надання адміністративних послуг через дистанційні онлайн-конференції, наради, семінари, навчання тощо.

**Управління ДМС
у Луганській області**

Вітаємо з днем народження!

Працівники УДМС у Чернівецькій області сердечно вітають з днем народження начальника УДМС у Чернівецькій області Віталія Вербицького.

У часи випробувань такі люди, як Ви, дарують мирним українцям можливість спокійно працювати, виховувати дітей та планувати своє майбутнє. Щиро дякуємо за Вашу вірність чоловічому та офіцерському обов'язку, мужність та патріотизм, відданість справі та професіоналізм.

Сердечно бажаємо нових здобутків та високих військових звитяг, здійснення найамбітніших задумів та підкорення найвищих вершин.

Зичимо міцного козацького здоров'я, добробуту, родинної злагоди, Високого Небесного Благословення.

**З повагою,
працівники УДМС
у Чернівецькій області**

Вітаємо з ювілеєм!

Дружний колектив буковинських міграційників щиро вітає зі славним козацьким ювілеєм т.в.о. начальника УДМС у Чернівецькій області Валерія Попова.

Ваші управлінські та особисті якості,

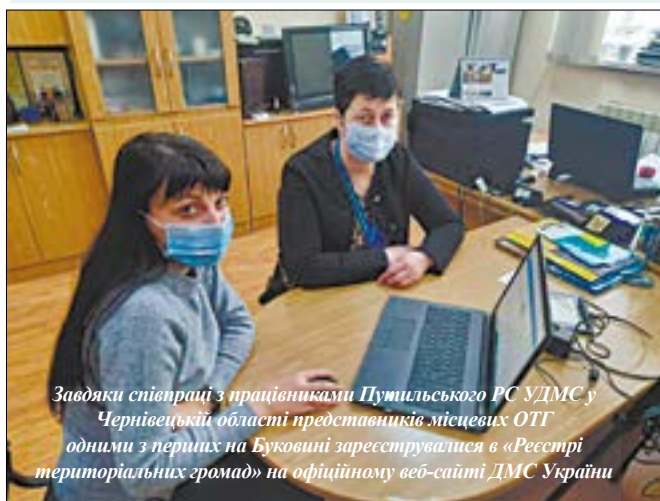
досвід та професіоналізм забезпечили злагожену результативну роботу Управління у надскладний період світової пандемії. Проте ані періодичне закриття на карантин підрозділів та обласного апарату, ані навіть гіркі втрати серед особового складу не завадили колективу посісти чільне місце у рейтингу показників за 2020 рік.

Сердечно бажаємо Вам нових професійних злетів, успіхів у реформуванні та розвитку Державної міграційної служби України.

Зичимо міцного імунітету для подолання усіх життєвих труднощів та перешкод, здоров'я, злагоди у родині, рясних життєвих гараздів та плідного довголіття.

**З повагою,
працівники УДМС
у Чернівецькій області**

Буковина міграційна: впровадження реформ та тенденції розвитку

Завдяки співпраці з працівниками Пушківського РС УДМС у Чернівецькій області представників місцевих ОТГ одними з перших на Буковині зареєструвалися в «Реєстрі територіальних громад» на офіційному веб-сайті ДМС України

Загалом в УДМС у Чернівецькій області налічується 159 штатних одиниць – 73 в апараті та 86 в територіальних підрозділах. При цьому Чернівецька область в структурі ДМС України залишається одним з найбільш стабільних регіонів за показниками плинності кадрів.

Забезпечення максимальної зручності та доступності адміністративних послуг для громадян є одним з основних принципів роботи ДМС України та буковинських міграційників зокрема. Для цього в області розбудована широка мережа адрес, де на базі 64-х робочих станцій ЄІАС УМП буковинці можуть у комфортних умовах – без черг, у зручно облаштованих зонах очікування, де розміщена уся необхідна інформація щодо порядку надання адміністративних послуг – оформити паспортний документ, роз'яснення чи консультацію. В першу чергу йдеться про структурні підрозділи, де здійснюється прийом громадян з оформлення та видачі документів з безконтактним електронним носієм, в т.ч. посвідок на постійне та тимчасове проживання. Наразі цих технічних можливостей цілком достатньо для повного забезпечення потреб мешканців прикордонної області у паспортних послугах.

Також в області здійснюється системна співпраця з територіальними громадами, які надають адміністративні послуги у сферах міграції. Це зокрема ЦНАПи Чернівецької міської ради, Великокучурівської сільської об'єднаної територіальної громади та Мамаївської ОТГ. Тут мешканці можуть отримати послуги з оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон та паспорта громадянина у вигляді ID-картки вперше. Буковинські міграційники уклали угоду з Магальською громадою, ЦНАП якої ближчим часом планує надавати своїм мешканцям і паспортні послуги. Працівникам ЦНАПів системно надається методична та консультаційна допомога, проводяться робочі зустрічі з роз'ясненням новаций міграційного законодавства, вимог оформлення та видачі паспортних документів тощо.

Водночас буковинські міграційники успішно співпрацюють з представниками усіх новостворених ОТГ. Так, впродовж першого кварталу поточного року в усіх районах області було проведено ряд дистанційних та «офлайн» зустрічей у зв'язку з переходом органів реєстрації на нову версію публічного сервісу «Реєстр територіальних громад» на сайті ДМС України.

Наслідком такої копійної системної співпраці є статистика оформлення та видачі паспортних документів, що впродовж багатьох років стабільно зростала. Винятком став лише минулий 2020 рік, коли кількість оформлених паспортних документів у зв'язку з пандемією значно впала. Так, загалом у 2020-му році оформлено 27,5 тис. паспортів громадянина у вигляді ID-картки та 43,6 тис. паспортів громадянина України для виїзду за кордон, у першому кварталі 2021 року ці показники склали 1,6 тис. та понад 10 тис., відповідно.

Важливою складовою діяльності міграційної служби Чернівецької області є робота з іноземцями та особами без громадянства, а також – протидія нерегульованій міграції.

Так, минулоріч на Буковині зусиллями працівників УДМС області оформлено 501 посвідку та постійне та 1065 посвідок на тимчасове проживання, в першому кварталі 2021 року – 113 та 456 посвідок, відповідно. Значну частку іноземців, яких документують посвідками на тимчасове проживання, складають студенти чернівецьких вишів. Серед них найбільш чисельна – група індійських студентів, які навчаються у Буковинському державному медичному університеті. Так, лише у грудні 2020-го та січні 2021 року посвідками на тимчасове

Працівники Герцаївського РС УДМС у Чернівецькій області надають послугу з оформлення паспорта громадянина України спеціалізованому дитячому притулку Банченського Свято-Вознесенського монастиря

проживання було документовано 460 таких осіб, а загалом на Буковині зареєстровано понад 2000 іноземних студентів.

Попри системну роботу з документування іноземців, деякі з них поповнюють статистику. У 2020 році, не зважаючи на запровадження у зв'язку з карантинним мораторієм на застосування адмінстягнень за порушення вимог міграційного законодавства, на Буковині було виявлено 105 нерегульованих мігрантів, з них стосовно 91 прийнято рішення про примусове повернення. Упродовж першого кварталу 2021 року буковинські міграційники виявили 34 іноземних громадян, які порушили правила перебування на території України. Стосовно усіх прийнято рішення про примусове повернення.

Управління ДМС у Чернівецькій області впродовж 10 років від дня створення динамічно реформувалося, оперативно реагувало на виклики сьогодення, впроваджувало у сферу надання адмінпослуг найновіші цифрові технології. Буковинці давно забули, що таке неохайні службові приміщення зі старими офісними меблями, нічні чергування та штурмування підрозділів УДМС, спроби обійти у корупційний спосіб законну процедуру отримання адмінпослуг тощо. Натомість високопрофесійна команда буковинських міграційників фахово забезпечує попит населення у отриманні адміністративних послуг, завжди відкрита до комунікації з громадянами та готова до будь-яких нововведень та законодавчих змін.

**Управління ДМС
в Чернівецькій області**

460 посвідок на тимчасове проживання оформили працівники відділу з справ іноземців та осіб без громадянства УДМС у Чернівецькій області іноземним студентам, які прибули в Україну з Індії для навчання у Буковинському державному медичному університеті

Працівники Новоєлицького РВ УДМС у Чернівецькій області під час спільної перевірки разом з місцевими правоохоронцями та прикордонниками місць ймовірного перебування нерегульованих мігрантів на території району.

Південне міжрегіональне управління Мін'юсту уклало меморандуми про співпрацю

У квітні Південним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції (м. Одеса) разом з Комунальним підприємством «Бюро технічної інвентаризації» Одеської міської ради підписано 3 Меморандуми щодо співпраці для розроблення і реалізації електронної взаємодії у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

Меморандуми підписано з наступними установами:

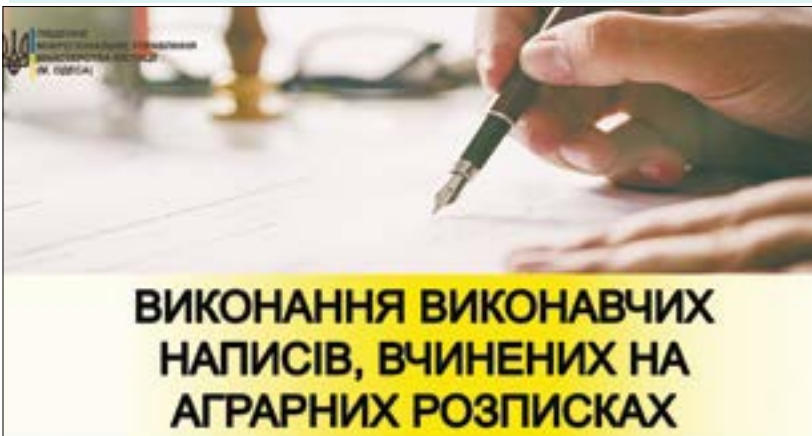
- Відділення Нотаріальної палати України в Одеській області;
- Рада приватних виконавців Одеської області;
- Рада арбітражних керуючих Одеської області.

Запровадження електронного обміну передусім знизить ризики підробки документів, не потребуватиме участі фізичних та юридичних осіб при отриманні такої інформації, що особливо актуально в умовах сучасної епідемічної ситуації, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.

Сподіваємось, що нововведення будуть корисні як для нотаріусів, приватних виконавців та арбітражних керуючих, так і для громадян!

Анастасія Кандиба,

в.о. завідувача сектору комунікації з громадськістю Південного МРЮМЮ

ВИКОНАННЯ ВИКОНАВЧИХ НАПИСІВ, ВЧИНЕНИХ НА АГРАРНИХ РОЗПИСКАХ

Закон України «Про аграрні розписки» регулює відносини, що виникають під час оформлення, видачі, обігу, виконання аграрних розписок, визначає порядок їх реєстрації, спрямований на створення правових, економічних, організаційних умов функціонування цих документів.

Аграрна розписка – товаророзпорядчий документ, що фіксує безумовне зобов'язання боржника, яке забезпечується заставою, здійснити поставку сільськогосподарської продукції або сплатити грошові кошти на визначених у ньому умовах.

Порядок виконання виконавчих написів, вчинених на аграрних розписках, визначено розділом XI Інструкції з організації примусового виконання рішень (далі – Інструкція). Виконавчі написи, вчинені на аграрних розписках, підлягають негайному виконанню.

Протягом семи днів з дня відкриття виконавчого провадження щодо виконання виконавчого напису нотаріуса, вчиненого на аграрній розписці, виконавець забезпечує передачу кредитору за аграрною розпискою предмета застави аграрної розписки.

У разі відсутності у боржника предмета застави за аграрною розпискою виконавець вживає заходів для його розшуку в порядку, передбаченому Інструкцією.

Виконання виконавчого напису нотаріуса, вчиненого на аграрній розписці, у якому зазначено суму коштів, що підлягає стягненню, здійснюється в порядку, передбаченому статтею 51 Закону України «Про виконавче провадження» (далі – Закон) (Звернення стягнення на заставлене майно).

Постанова про арешт майна боржника, яке є предметом застави аграрної розписки, вноситься виконавцем під час відкриття виконавчого провадження.

Виконавець вносить постанову про проведення опису предмета застави аграрної розписки

і накладення арешту на майно боржника. Під час проведення опису та арешту предмета застави аграрної розписки виконавець оголошує заборону розпоряджатися ним, вилучає його у боржника (у разі коли врожай зібрано) та передає на зберігання стягувачу, про що зазначається у постанові про опис та арешт майна боржника.

Предмет застави аграрної розписки передається на зберігання стягувачу під підпис в постанові про опис та арешт майна боржника. Копії постанови про опис та арешт майна боржника видаються боржнику та стягувачу.

У разі виконання виконавчого напису нотаріуса, вчиненого на аграрній розписці, у якому зазначено суму коштів, що підлягає стягненню, в межах зведеного виконавчого провадження з примусового виконання кількох виконавчих написів, предметом застави за якими є одне й те саме майно боржника, предмет застави передається на зберігання стягувачу, який є кредитором за аграрною розпискою, що була видана раніше.

Стягувач зобов'язаний прийняти на зберігання предмет застави аграрної розписки. У разі неможливості стягувача прийняти на зберігання предмет застави аграрної розписки виконавець за відповідною письмовою заявою стягувача відкладає виконавчі дії на строк до десяти робочих днів. У разі відмови стягувача прийняти на зберігання предмет застави аграрної розписки після завершення строку відкладення виконавчих дій виконавчий документ підлягає поверненню стягувачу на підставі пункту 4 частини першої статті 37 Закону.

Вилучення арештованого майна з передачею його для реалізації, а також його реалізація здійснюються у порядку, встановленому Законом.

Виконання виконавчого напису нотаріуса, вчиненого на аграрній розписці, який містить предмети,

які підлягають витребуванню, здійснюється в порядку, передбаченому статтею 60 Закону.

Передача стягувачу предметів, зазначених у виконавчому документі, здійснюється в установленій виконавцем строк, який не може бути більше загального строку передачі стягувачу предмета застави аграрної розписки, визначеного частиною другою статті 13 Закону України «Про аграрні розписки», за участю стягувача та боржника.

У разі досягнення згоди стягувачем і боржником щодо якості предмета застави аграрної розписки виконавець вилучає у боржника в присутності понятих предмети, зазначені у виконавчому документі, і передає їх стягувачу або його представнику, про що складає акт вилучення у боржника майна, яке є предметом застави аграрної розписки та передачі його стягувачу.

У разі письмової відмови стягувача від одержання предметів, вилучених у боржника, під час виконання виконавчого напису нотаріуса про передачу їх стягувачу виконавець у присутності понятих повертає зазначені предмети боржникові, про що складає акт, і виносить постанову про закінчення виконавчого провадження на підставі пункту 6 частини першої статті 39 Закону.

У разі відсутності боржника виконання рішення може бути проведено без його участі за участю стягувача або його представника та двох понятих. Якщо стягувачем та боржником не досягнуто згоди щодо якості предметів, що підлягають передачі стягувачу згідно з виконавчим документом, виконавець виносить постанову про відкладення виконавчих дій у порядку, передбаченому статтею 32 Закону, та залучає для визначення якості предмета застави аграрної розписки експертну установу, зазначену в аграрній розписці.

У разі якщо у боржника відсутній предмет застави товарної аграрної розписки, який він за виконавчим документом має передати стягувачу, а здійснені виконавцем відповідно до Закону заходи щодо розшуку такого предмета застави виявилися безрезультатними, виконавчий документ, на підставі якого відкрито виконавче провадження, повертається стягувачу.

Олександр Білий, заступник начальника відділу примусового виконання рішень УЗПВР у Херсонській області

В Одесі проведено робочу зустріч з працівниками місцевих загальних судів

21 квітня 2021 року, за участю керівництва та працівників управління судової роботи та міжнародного співробітництва Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції, територіального управління Державної судової адміністрації України в Одеській області та представників Одеської обласної прокуратури, було проведено робочу зустріч в форматі «круглого столу», в режимі відеоконференції, з працівниками місцевих загальних судів Одеської області.

Під час заходу були висвітлені питання щодо розбіжностей, які виникають в процесі виконання міжнародних доручень та про недоцільність залучення як відповідачів територіальних органів Міністерства юстиції, їх структурних підрозділів у судових справах щодо визнання незаконними рішень про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень, у зв'язку зі зміною в законодавстві.

Під час дискусії учасники заходу обговорили актуальні питання взаємодії у процесі виконання міжнародних доручень та узгодили план комунікацій задля вирішення проблемних питань у судових справах щодо визнання незаконними рішень про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

СПЛАТА АЛІМЕНТІВ ЗРОСЛА НА 28% ЗА I КВАРТАЛ 2021 РОКУ

Протягом січня-березня 2021 року органи Державної виконавчої служби Міністерства юстиції стягнули 1,5 млрд грн аліментів. За даними Департаменту державної виконавчої служби, сума стягнутих аліментних платежів за I квартал 2021 року більша на 28% (або 322,1 млн грн), порівняно з аналогічним періодом 2020 року (1,2 млрд грн).

«Команда Міністерства юстиції надає державним та приватним виконавцям сучасні інструменти боротьби з неплатниками аліментів. Взятий нами курс на цифровізацію виконавчих процесів доказав свою ефективність. Тому ми продовжимо розширювати можливості виконавців, щоб з кожним днем все більше дітей отримували належне піклування», – заявив заступник Міністра юстиції з питань виконавчої служби Андрій Гайченко.

minjust.gov.ua

Продовження, початок на стор. 1

До речі, покращення дистанційної комунікації з громадянами стало одним із пріоритетів служби під час карантину. В апараті ДМС та регіональних органах ми посилили увагу до роботи «гарячих ліній», а на офіційному сайті ДМС у цілодобовому доступі працює е-сервіс «Приймальна електронних звернень громадян».

Особливістю цього сервісу є автоматична передача повідомлень до системи відомчого документообігу. Протягом 2020 року до електронної приймальні надійшло біля 300 тис. звернень, на які було надано відповіді згідно з Законом України «Про звернення громадян».

А користувачі Facebook, окрім того, мають можливість отримати оперативні роз'яснення у коментарях або через особисті повідомлення на FB-сторінках ДМС та 24 обласних управлінь Державної міграційної служби.

Загалом відвідуваність сторінок офіційного веб-сайту ДМС і розміщених на ньому 16 електронних сервісів помітно зростає: у 2020 році їх переглянули понад 40 млн разів. Найбільш популярними залишаються сервіси перевірки стану оформлення документів, онлайн-запису до електронної черги, перевірки недійсних документів.

Ще одне нововведення варто прокоментувати окремо. Ви знаєте, що раніше без прив'язки до місця реєстрації можна було оформити лише закордонний паспорт. Під час карантину цей порядок було поширено на всі паспортні документи. Тобто оформити ID-картку, закордонний паспорт або вклеїти фото за віком можливо за місцем звернення – у будь-якому підрозділі міграційної служби або ЦНАПі. Такий порядок зняв багато гострих питань, тому плануємо залишити його й надалі.

Дбаючи про зручність громадян, ми також налагодили механізм передачі вже виготовлених документів з одного підрозділу ДМС до іншого. Якщо раніше готовий паспорт видавався лише за місцем подачі документів, то зараз можна звернутися до найближчого відділу міграційної служби і залишити запит для отримання документа саме в цьому підрозділі.

– Україна стала першою в світі країною, яка прирівняла цифрові паспорти до фізичних. Як це полегшить життя громадянам? І наскільки надійним буде захист персональних даних, що містяться в паспортах?

– Закон про юридичну вагомість електронних документів – непересічна подія не лише для України. По суті, це унікальний світовий кейс, яким наша держава може пишатися. Крім того, це великий крок до впровадження rareless – трендового формату спілкування громадянина з державою без паперів та корупційних ризиків.

Уже з 23 серпня 2021 року біометричні паспорти (ID-картка та закордонний паспорт) матимуть однакову юридичну силу з їх паперовими та пластиковими аналогами. У багатьох життєвих ситуаціях українцям достатньо буде мати смартфон із встановленим додатком «Дія», який відображатиме цифрові копії документів.

Скористатися е-паспортом для посвідчення особи можна буде для залізничних та авіаподорожей в межах України, у банківських установах, при отриманні послуг поштового зв'язку, в медичних закладах, готелях, бібліотеках. І цей перелік далеко не повний. Важливо, що після набрання законом чинності у повному обсязі користувачі додатку «Дія» більше не зустрічатимуться з ситуаціями, коли цифровий паспорт не приймають.

Що стосується безпеки персональних даних, то треба розуміти, що «Дія» є лише платформою для передачі даних з державних реєстрів, при цьому достатньо захищеною. Вона розташована у надійному дата-центрі, зберігає про своїх користувачів мінімум інформації і не накопичує персональних даних громадян.

Міністерство цифрової трансформації, яке реалізує цей масштабний державний проект, докладає багато зусиль для захисту «Дії» від можливих кіберзагроз. Результати нещодавнього тестування так званими «білими хакерами» підтвердили відповідність «Дії» новітнім стандартам: тестувальники не виявили в системі скільки-небудь вразливих місць для зламу чи зовнішнього втручання.

Тому можна бути впевненим, що через мобільний додаток «Дія» ані вашим цифровим паспортом, ані вашими персональними даними сторонні особи скористатися не зможуть. Для цього розробники передбачили багатофакторний захист, який постійно контролюється і вдосконалюється.

Моя ж порада така: нам усім треба йти в ногу з часом і, попри усталені звички, ставати впевненими користувачами сучасних цифрових застосунків. Уже завтра ці навички стануть життєво необхідними кожному.

– Нещодавно ДМС зробила ще один важливий крок до впровадження онлайн-реєстрації місця проживання. Що це означає «на пальцях» і коли можна очікувати на повноцінну онлайн-послугу?

– Перше, на що треба звернути увагу, – це зміни, які відбулися зовсім нещодавно. Починаючи з 1 квітня цього року, інформацію про зареєстроване місце проживання громадян ДМС отримує виключно в електронному вигляді. Такі відомості надходять від органів реєстрації до відомчої інформаційної системи ДМС (ВІС ДМС) і в подальшому передаються до Єдиного державного демографічного реєстру (ЄДДР).

Підкреслю: переведення паперового обміну інформацією в електронний формат – надзвичайно важливий етап на шляху до запровадження онлайн-реєстрації місця проживання. Завдяки цьому, створюються принципово важливі передумови для реалізації проєкту в цілому.

Наразі до ВІС ДМС вже передано інформацію про зареєстроване місце проживання майже 5,5 млн осіб з реєстрів громад міст Києва, Харкова, Кривого Рогу, Вінниці, Маріуполя та Луцька. Загалом, на вебпорталі ДМС «Реєстр територіальних громад» вже присутні 97% від загальної кількості органів реєстрації та внесено інформацію щодо 16 млн громадян.

Не буду приховувати: отриманому результату передувала велика підготовча робота всієї команди ДМС. Зокрема, ми розробили та впровадили нове програмне забезпечення, налагодили електронну взаємодію між органами реєстрації та ДМС, забезпечили доступ територіальних громад до модернізованого вебпорталу ДМС «Реєстр територіальних громад», провели з їх представниками необхідну навчально-роз'яснювальну роботу.

Загалом державний експериментальний проєкт із впровадження онлайн-реєстрації місця проживання триватиме до кінця 2022 року. У цей період реєстрація в електронній формі здійснюватиметься на вебпорталі «Дія» або через відповідний мобільний застосунок виключно за бажанням особи.

Хочу одразу заспокоїти законослухняних громадян і попередити потенційних зловмисників. «Де захотів, там зареєструвався» – так не буде. Онлайн-процедура передбачає серйозні запобіжники для захисту персональних даних та майнових прав власників житла. Зокрема, користувачеві необхідно буде обов'язково зареєструватися (авторизуватися), заповнити заяву та підписати її кваліфікованим електронним підписом (КЕП).

До речі, вже понад рік Державна міграційна служба вносить КЕП безпосередньо в ID-картку. Така безкоштовна послуга надається всіма підрозділами ДМС за бажанням власника паспорта.

І ще про одну технічну «таємницю» онлайн-реєстрації. Інформація, повідомлена заявником, автоматично перевірятиметься системою безпосередньо під час формування електронної заяви. Якщо така інформація не підтвердиться в режимі реального часу відомостями з державних реєстрів (ЄДДР, ДРАЦС, Держреєстру речових прав на нерухоме майно та ін.), – формування заяви порталом «Дія» буде припинено або й заблоковано. Це обов'язково треба мати на увазі.

Що стосується доступності послуги з онлайн-реєстрації, то спочатку скористатися нею зможуть українці, які мають ID-картку, а після прийняття відповідного закону – і власники паспорта-книжечки. Обіцяю, що про всі важливі деталі ми обов'язково розповімо додатково – в рамках окремої інформаційної кампанії.

– Найближчим часом у закордонних дипломатичних установах України планується проведення тестування модуля «е-громадянство». А коли органи ДМС прийматимуть документи на оформлення громадянства онлайн?

– У цивілізованому світі питання громадянства завжди стосується національної безпеки. Тому кожна країна,

спираючись на міжнародні норми, розглядає їх у системі координат внутрідержавного права.

В Україні такі питання регулюються Конституцією, Законом «Про громадянство» та міжнародними договорами. У сукупності ці та інші нормативно-правові акти складають цілісну законодавчу базу, яка враховує, у тому числі, положення Європейської конвенції про громадянство 1997 року (далі – Конвенція).

До прикладу, статтею 11 Конвенції визначено, що кожна держава-учасниця забезпечує, щоб рішення стосовно набуття, збереження, втрати, поновлення чи засвідчення її громадянства були вмотивовано викладені у письмовій формі. Це чітка і недвозначна вимога. Тому в чинній процедурі реєстрації особи громадянства України передбачено дотримання як цієї, так і інших норм Конвенції.

Не обтяжуючи читачів юридичними деталями, підсумую: наразі законодавство України про громадянство не містить норм, які б дозволяли вирішувати питання громадянства онлайн.

Але однозначно є позитивні зміни. Зокрема, ми серйозно працюємо над автоматизацією процесу та обліку набуття громадянства України іноземцями, особами без громадянства і біженцями. Уже в нинішньому 2021 році на замовлення ДМС фахівці представництва МОМ в Україні розробили спеціальне програмне забезпечення «Облік осіб, які набули або припинили громадянство України». Новий IT-продукт дозволяє, зокрема, здійснювати безперешкодний контроль за рухом заяв на різних етапах та рівнях розгляду, а також зберігати копії поданих заявниками документів в електронному вигляді. Наразі його введено в дослідну експлуатацію в усіх територіальних органах Державної міграційної служби.

– В Україні постійно мешкають майже 300 тис. іноземців і майже 160 тис. – тимчасово. Громадяни яких країн отримали найбільше дозволів на постійне або тимчасове проживання в Україні? Як змінилися ці процеси протягом останніх років і що на них впливає?

– Ситуація змінилася, і поясню чому. Стабільну тенденцію до збільшення іммігрантів та осіб, які бажають отримати дозвіл на імміграцію, ми спостерігали в Україні майже 13 років. Цей процес розпочався після прийняття у 2001 році Закону «Про імміграцію» і тривав аж до другої половини 2014 року. Далі ми пам'ятаємо, що відбулося. Після тимчасової окупації АР Крим та частин Луганської і Донецької областей скоротилась і кількість бажаючих іммігрувати в Україну.

Наведу кілька цифр. Якщо до другої половини 2014 року іноземцям та особам без громадянства щорічно видавалося біля 20-25 тис. дозволів на імміграцію, то у 2015-му було видано лише 16,6 тис. таких дозволів, а в 2020-му – біля 12 тис. Хоча зрозуміло, що на показники 2020 року суттєво вплинув фактор пандемії COVID-19 та від'ємна динаміка міграційної активності у світі.

За останніми даними, в Україні наразі постійно проживають біля 290 тис. іноземців з понад 195 країн світу. Переважна кількість іммігрантів є громадянами республік колишнього СРСР, які зберегли сталі родинні та територіальні стосунки з Україною – це понад 80% іммігрантів. До них належать, зокрема, громадяни Російської Федерації (54,1% усіх іммігрантів), Молдови (6,9%), Азербайджану (4,6%), Вірменії (4,3%), Грузії (3,8%), Білорусі (3,2%). Крім зазначених, в Україні постійно проживає значна кількість громадян В'єтнаму, Туреччини, Сирії, Китаю, Ірану, Ізраїлю.

Що стосується тимчасового проживання, то на сьогодні в Україні нараховується біля 150 тис. іноземців та осіб без громадянства, документованих посвідками на тимчасове проживання з різних підстав. У 2020 році ДМС оформила майже 60 тис. таких посвідок. З них найбільше отримано іноземцями, які прибули в Україну з метою навчання (21,8 тис.), працевлаштування (8,5 тис.), возз'єднання сім'ї з громадянами України (21,9 тис.), возз'єднання сім'ї з іноземцями, які проживають в Україні (1,5 тис.).

– Торік Україна пішла назустріч громадянам Білорусі, які змушені були залишити свою країну, і збільшила дозволений термін перебування до 180 днів, а також спростила оформлення довідок на тимчасове проживання. Скільки громадян Білорусі скористалися цими можливостями?

– Справді, у 2020 році Уряд прийняв два важливих рішення щодо врегулювання правового статусу громадян Республіки Білорусь. Так, постановою КМУ від 23.12.2020 р. № 1303 було затверджено порядок спрощеного оформлення громадянам Білорусі посвідок на тимчасове проживання. Цей порядок поширюється на підприємців, висококваліфікованих спеціалістів, фахівців у сфері інформаційних технологій та інновацій. Щодо них і членів їх сімей порядок діятиме до 31 грудня 2021 року.

Іншою постановою КМУ від 23.12.2020 р. № 1302 передбачено, що протягом 2021 року до громадян Білорусі не застосовуються обмеження щодо строків тимчасового перебування, передбачених чинним законодавством. Тобто громадяни цієї країни, які прибули в Україну на законній підставі, можуть у 2021 році тимчасово перебувати тут не більше, як 180 днів протягом 365 днів.

Статистику документування громадян Білорусі маємо таку:

- у 2020 році посвідку на тимчасове проживання отримали 2534, а посвідку на постійне проживання – 788 осіб;

- за I квартал 2021 року оформлено 720 посвідок на тимчасове проживання та 190 посвідок на постійне проживання.

– Що являє собою нелегальна міграція в 2021 році? Чи зменшився її рівень, які країни є привабливими для нелегальних мігрантів? Як це явище пов'язане із торгівлею людьми та які заходи для попередження такої міграції вживає Україна?

– Не секрет, що Україна, як пункт кінцевого призначення, для нелегальної міграції не становить серйозного інтересу. Інша річ, що за географічним розташуванням наша країна цікава потенційним порушникам як транзитна – для наступного переміщення до країн Євросоюзу. Але в умовах пандемії COVID-19 кордони суміжних з Україною держав працюють в іншому режимі. Тому хоча міграційний рух не припинився, умовний «градус» напруги з нелегалами дещо знизився.

Це не значить, що міграційна служба втратила пильність і заспокоїлась. Лише у I кварталі 2021 року ДМС, у співпраці з правоохоронними органами, виявила 802 мігрантів з нерегульованим статусом, щодо яких прийнято 685 рішень про примусове повернення та ухвалено 68 судових рішень про примусове видворення. Загалом з початку 2021 року до адміністративної відповідальності за порушення міграційного законодавства притягнуто 2064 іноземців, що складає 50% від минулорічних показників за такий же період.

Відзначу, що в організації запобігання та протидії нелегальній міграції ДМС орієнтована на широке впровадження нових ІТ-інструментів та спеціального програмного забезпечення. Значну практичну допомогу за цим напрямком ми отримуємо в рамках проєкту «Підтримка управління міграцією та притулком в Україні» (IMMIS), який фінансується ЄС та імплементається Представництвом МОМ в Україні. Саме завдяки використанню нових ІТ-компонентів ми зможемо скоротити терміни оформлення документів та відмовитись від ведення особових справ у паперовому вигляді.

Крім того, на офіційному вебсайті ДМС запущено новий е-сервіс «Повідомити про ймовірне порушення міграційного законодавства». Відтепер покровоко заповнивши на сайті спеціальну форму, громадяни можуть залишити повідомлення про відомі їм факти можливого порушення іноземцями правил перебування в Україні. Кожний такий факт буде зафіксовано та перевірено в режимі міграційного контролю – незалежно від того, залишив заявник інформацію для зворотного зв'язку чи ні. Ми з розумінням ставимося до обох варіантів, оскільки в деяких випадках причина не називати себе може бути цілком вагомою. Але якщо особисті дані зазначено, то ДМС обов'язково поінформує заявника про результати перевірки.

Що стосується торгівлі людьми, то ця проблема виходить далеко за межі одного відомства. Для Державної міграційної служби пріоритетами у цьому напрямку залишаються превентивне інформування громадян про можливі ризики, консультаційна допомога, а також взаємодія з компетентними органами щодо

ідентифікації та документування ймовірно постраждалих осіб. Представники територіальних органів ДМС входять до складу Координаційних рад з питань сімейної, гендерної політики, протидії торгівлі людьми та домашньому насильству при ОДА, співпрацюють з відповідними підрозділами Національної поліції і, в межах повноважень, беруть участь у реалізації спільних програм та заходів.

– В Україні зараз триває процес реорганізації районів у областях, а по суті – їх укрупнення. Чи не постраждають від цього процесу пересічні громадяни? Чи не доведеться їхати за послугами міграційної служби за «тридев'ять земель»?

– З цього приводу нашим відвідувачам хвилюватися не варто: утворення нових районів не вплинуло на мережу підрозділів ДМС. У структурі міграційної служби в областях та місті Києві працюють 580 територіальних відділів та секторів, і всі вони залишаються доступними для жителів громад.

Нагадаю, що на даний час приміщення підрозділів ДМС у містах, районах та селищах обладнано сучасними робочими місцями з відповідним технічним устаткуванням з доступом до закритих каналів зв'язку. Там встановлено охоронну і протипожежну сигналізацію, системи відеоспостереження тощо. У модернізацію підрозділів Державної міграційної служби вкладено значні державні кошти, тому вони й надалі виконуватимуть свої функції.

Що стосується децентралізації, то в контексті територіальної реформи для нас першочерговими є завдання підвищення якості та доступності адміністративних послуг. Для цього ми цілеспрямовано взаємодіємо з місцевою владою, органами реєстрації територіальних громад, ЦНАПами і отримуємо позитивні результати.

Уже зараз понад 200 ЦНАПів в усіх регіонах України надають послуги з оформлення ID-картки та біометричного закордонного паспорта. Це вияв реальної турботи про людей з боку місцевої влади. Що стосується Державної міграційної служби, то ми всіляко сприяємо тим громадам та ЦНАПам, які орієнтовані на розширення адміністративних послуг і хочуть доповнити їх перелік оформленням біометричних документів. Це наша незмінна позиція, і ми будемо її дотримуватися за будь-яких умов.

– Нещодавно уряд схвалив порядок оформлення посвідчення особи без громадянства. Скажіть, будь ласка, наскільки це питання є нагальним для нашого суспільства і чи багато в Україні осіб, які можуть претендувати на цей статус?

– Скажу відразу, що постановою Кабінету Міністрів № 317 від 24.03.2021 р., якою затверджено порядок визнання особою без громадянства, – довгоочікуваний документ. Прийняття цього акта завершило багаторічну роботу з нормативно-правового врегулювання питань, пов'язаних із наданням статусу особи без громадянства. До речі, розпочалася ця робота ще у 2013 році, з моменту ратифікації Україною Конвенції про статус апатридів, учиненої 28 вересня 1954 року в Нью-Йорку.

Відтепер до Державної міграційної служби можна подати заяву про визнання особою без громадянства, а ДМС має можливість оформлювати та видавати довідки, що підтверджують відповідний статус. Чому

це важливо?

Перш за все, наявність довідки про визнання особою без громадянства дозволяє звернутися для оформлення інших документів – посвідки на тимчасове проживання, дозволу на імміграцію, посвідки на постійне проживання, посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон, подати клопотання про прийняття до громадянства України. Визнання особою без громадянства дозволяє людям офіційно працевлаштуватися, отримувати медичну допомогу, освіту, пенсію тощо.

Таким чином врегульовуються чимало життєво важливих питань для осіб, які тривалий час (інколи понад 20-25 років) проживають на території України за недійсними паспортами або взагалі без документів, що посвідчують особу. Здебільшого такі особи – це вихідці з колишнього СРСР, причому багато з них вже мають підстави для набуття громадянства або оформлення дозволу на імміграцію в Україну. Тепер ці питання можна розглядати і приймати рішення.

Ще одним позитивним наслідком стала можливість визначити правовий статус дітей, які досягли повноліття, але не мають правових підстав на оформлення особистих документів. Найчастіше це зумовлено відсутністю відповідних документів у батьків.

За попередніми оцінками, наразі в Україні біля 35 тис. осіб не мають документів, які посвідчують особу та її спеціальний статус. Міграційна служба готова допомогти кожному з них і використовуватиме для цього всі свої повноваження.

– І, нарешті, поділіться з нами планами розвитку міграційної служби на найближче майбутнє.

– Маючи чимало позитивних результатів, ми прагнемо набагато більшого. Найголовніше наше завдання – зробити послуги міграційної служби максимально простими, легкими і доступними для всіх, хто до нас звертається. Тому на порядку денному:

- створення можливості для одночасного оформлення ID-картки та закордонного паспорта;
- налагодження електронного обміну інформацією з державними реєстрами і зменшення кількості документів для послуг ДМС;
- законодавче врегулювання та подальше спрощення реєстрації місця проживання.

Що стосується останнього, то скажу більше: через автоматизацію процесів реєстрації ми плануємо розв'язати, нарешті, «гordів вузол» так званої форми 13 – практична потреба у паперовій довідці про місце реєстрації просто зникне.

Планів чимало, але головне – успішно їх реалізувати. А це завжди колективний результат і злагожена командна робота. Пишаюсь тим, що міграційна служба має потужний кадровий потенціал і, користуючись нагодою, хотів би побажати колегам з усіх куточків України віри в себе, наснаги та успіхів в досягненні омріяного. Читачам газети «Міграція» та всім нашим відвідувачам бажаю стійкості духу, нових сил і весняного оптимізму. Міцного здоров'я нам усім!

– Шановний Максиме Юрійовичу, дякую за змістовну розмову!

І. Супруновський

Підтримка економічної реінтеграції трудових мігрантів, які повертаються на Батьківщину

Повернення трудових мігрантів на Батьківщину є їхнім невід'ємним правом та відповідає інтересам держави і суспільства, що зацікавлені у збереженні та поповненні людського потенціалу та прискоренні розвитку країни. Водночас раптове та масове повернення мігрантів може призвести до ускладнення ситуації на ринку праці, зростання конкуренції за робочі місця, посилення соціальної напруги в суспільстві. Для уникнення негативних наслідків повернення та успішної реінтеграції потрібні: інформаційна, консультативна підтримка мігрантів, сприяння ефективному використанню здобутого ними під час роботи за кордоном досвіду та зароблених коштів, що забезпечить поверненням досягнення самозабезпечення, відчуття комфортності та безпеки.

Міжнародний досвід свідчить, що повернення мігрантів на Батьківщину потрібно розглядати не лише як виклик, а й як шанс залучення країною додаткових ресурсів, використання якого потребує цілеспрямованої діяльності держави. Тому, за даними ООН, 63% країн світу розробляють та реалізують політику із сприяння поверненню мігрантів та їхній реінтеграції. Відповідні програми успішно діють в Албанії, Грузії, Іспанії, Польщі, Португалії та інших країнах.

Конкретні заходи, що застосовуються, різні за змістом, проте характеризуються кількома спільними підходами. По-перше, для їх розробки необхідна наявність надійної інформації щодо мігрантів-поверненців (чисельність, розміщення за регіонами, вік, стать, освіта, професія, причини та обставини повернення тощо), адже потреби у допомозі у різних осіб відрізняються.

По-друге, ефективність державних заходів залежить від того, наскільки враховано запити самих мігрантів. Тому необхідна участь мігрантів, їхніх асоціацій в розробці відповідних програм. До такої роботи мають бути долучені також соціальні партнери, неурядові організації. Вкрай важливою є участь місцевої влади, конкретних громад, куди повертаються мігранти, оскільки реінтеграція відбувається саме на місцевому рівні.

По-третє, підтримка повернення та реінтеграції мігрантів не повинна сприйматися суспільством як привілей, відповідні заходи покликані

сприяти позитивним змінам в інтересах не лише мігрантів, а й усієї громади.

По-четверте, вкрай бажаним є забезпечення підтримки відповідних програм країнами призначення мігрантів, на її отриманні країни походження повинні наполягати при міждержавних контактах. З одного боку, ситуація, в якій мігрант перебуває за кордоном, його правовий статус, гарантії трудових прав, доступ до соціального страхування тощо мають неабияке значення для успішної реінтеграції після повернення. З другого, – країни призначення можуть надавати пряму допомогу проектам повернення.

Наприклад, у 2009 році у Південній Кореї започатковано Програму щасливого повернення, адресовану іноземним працівникам, строк роботи яких в країні завершується. Вона передбачає професійне навчання, сприяння працевлаштуванню в корейських компаніях, які працюють на батьківщині мігрантів, допомогу в оформленні необхідних документів для трансферу набутих під час роботи в Кореї прав із соціального страхування.

У зв'язку із спричиненим пандемією COVID-19 зменшенням обсягів міграційних переміщень та поверненням багатьох мігрантів додому така складова міграційної політики, як сприяння репатріації та реінтеграції громадян, які повертаються на Батьківщину, набула надзвичайної актуальності також і для України. За оцінками, навесні 2020 року повернулися приблизно 10% мігрантів, ще 10% заробітчан не змогли виїхати на сезонні роботи за кордон, загальна чисельність поверненців оцінювалася приблизно в 400 тис. осіб. І хоча частина з них знову виїхала на роботу до зарубіжних держав, коли виникла така можливість, це вдалося не всім. Враховуючи продовження пандемії та її економічні наслідки, попит на робочі руки українців за кордоном найближчим часом зростати не буде.

Реагуючи на ситуацію, Уряд декларував створення нових робочих місць, залучення поверненців до проектів «великого будівництва». Була запущена програма «Доступні кредити 5-7-9», якою могли скористатися також і мігранти-поверненці. І, нарешті, Кабінет Міністрів України ініціював запровадження адресної підтримки трудових мігрантів, які повертаються на Батьківщину й інвестують у відкриття власної справи кошти, зароблені за кордоном.

Урядом розроблено та подано до Верховної Ради України законопроект № 4669 «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів». Він передбачає виділення бізнесменам-початківцям з числа мігрантів, які повертаються на Батьківщину, безповоротних грантів або безпроцентної позики в сумі, співставній з їхніми власними капіталовкладеннями (але не більше, ніж 150 тис. грн).

Ухвалення законопроекту сприятиме виконанню ст. 14 Закону України «Про зовнішню трудову міграцію», згідно з якою «держава сприяє реінтеграції в суспільство трудових мігрантів і

членів їхніх сімей шляхом здійснення комплексу соціальних, правових, економічних та інших заходів, передбачених законодавством», а також досягненню однієї з цілей Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року, що полягає у створенні необхідних умов для повернення та реінтеграції українських мігрантів в українське суспільство.

При підготовці законороекту було використано досвід Молдови, зокрема державної програми PARE 1+1, суть якої полягає у виділенні мігрантам, які започатковують чи розширюють власний бізнес на Батьківщині, одного лею безповоротного гранту на кожний лей інвестицій, зароблених за кордоном коштів.

Програма PARE 1+1 була запущена у Молдові у 2010 році. Величина гранту може сягати 250 тис. леїв (приблизно 14,3 тис. доларів США). Складовою програми є також навчання мігрантів-поверненців веденню бізнесу. Станом на 2020 рік таке навчання пройшли 2410 підприємців. Гранти отримали 1623 підприємства, тобто біля двох сотень щорічно, завдяки чому було створено понад 4 тис. робочих місць. Витрати на програму з державного бюджету становлять 40 млн леїв на рік, приблизно така ж сума залучається від міжнародних донорів, передусім ЄС. Водночас мігранти-учасники програми вклали в економіку країни понад трильйон леїв (приблизно 56 млн доларів США), по 3,15 лея на кожний лей допомоги, що доводить ефективність програми.

Чинний в Молдові механізм реінтеграції трудових мігрантів та залучення їхніх коштів в економіку позитивно оцінюється та пропагується Міжнародною організацією з міграції, яка у співпраці з українськими відомствами, відповідальними за розвиток економіки та сфери зайнятості, імплементувала пілотний проект аналогічного змісту. Аналіз його виконання та вивчення міжнародного досвіду завершилися розробкою законопроекту №4669.

Вкрай своєчасна ініціатива Уряду щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів не може не вітатися. Разом з цим, хотілося б висловити деякі міркування, які могли б бути розглянуті під час доопрацювання законопроекту в парламенті.

Так, Уряд пропонує надавати допомогу у започаткуванні бізнесу мігрантам, які вже повернулися в Україну. Разом з тим очевидно, що більш продуктивним і менш болісним є заздалегідь підготовлене повернення. Тому отримувати державну підтримку повинні як ті мігранти, які уже повернулися, так і ті, які готують своє повернення, вивчаючи можливості для самозайнятості.

Варто надати доступ до державної допомоги не лише особисто мігранту, але також, за його відсутності в країні, членам його родини першої лінії спорідненості (чоловікові/дружині, батькам, дітям), які є отримувачами валютних переказів з-за кордону і вкладають ці кошти у власний бізнес з метою забезпечення зайнятості та еventуального повернення мігранта

на Батьківщину.

Більшої гнучкості потребує підхід до визначення терміну працевлаштування за кордоном, який дає право на отримання допомоги. У законопроекті він становить не менше одного року. Разом з тим, панівною моделлю закордонного заробітчанства українців є нетривалі, проте регулярно повторювані поїздки на роботу за кордон. Тому варто визначити накопичувальний термін роботи за кордоном, який може бути підставою для отримання гранту.

Нелогічною видається запропонована норма щодо надання безповоротного гранту лише тим мігрантам, які мають не менше десяти років страхового стажу. Адже стаж, крім іншого, залежить від віку. Відтак отримати грант зможуть відносно старші особи, тоді як для молоді, котра не накопичила необхідного страхового стажу, буде доступний лише безвідсотковий кредит, який мігрант повинен повернути. Разом з тим, держава зацікавлена передусім у поверненні на Батьківщину молодих, економічно активних громадян.

У законі було б доцільно деталізувати критерії відбору проектів для надання грантів, підкресливши, що йдеться про бізнеси, в яких зацікавлені громади, куди повертаються мігранти, у першу чергу такі, що спрямовані на підвищення економічної спроможності території, розбудову інфраструктури, створення робочих місць, культурний розвиток. Потрібно також передбачити механізм узгодження результатів відбору проектів бізнес-планів, які конкуруватимуть за отримання реінтеграційної допомоги з громадами, де плануватиметься відкриття відповідних бізнесів.

У законі варто передбачити можливість фінансування грантів для мігрантів-поверненців не лише із Державного бюджету, а й з інших законних джерел, а також надати ЦОБВ, відповідальному за регулювання трудової міграції, повноваження щодо залучення на ці цілі донорських коштів (зокрема з країн, де працюють українські мігранти), коштів міжнародної технічної допомоги тощо.

Внесений до Верховної Ради України законопроект № 4669 є важливим кроком на шляху удосконалення міграційної політики з метою використання потенціалу міграції для соціально-економічного розвитку країни. Разом з тим, запропоновані в законопроекті заходи є лише частиною необхідних для сприяння поверненню мігрантів на Батьківщину та забезпечення їхньої реінтеграції і недостатні для комплексного розв'язання проблеми. Для досягнення мети, зазначеної в Стратегії державної міграційної політики, потрібна подальша робота з розробки механізмів всебічної реінтеграції поверненців, не лише економічної, а й психологічної, культурної, освітньої.

О. А. Малиновська,
 д-р наук з держуправління,
 старший науковий співробітник,
 заслужений діяч
 науки і техніки України,
 головний науковий співробітник
 Національного інституту
 стратегічних досліджень

Що несе українцям лібералізація трудового законодавства? Позиція профспілок України

В організованій Національною спілкою журналістів України і Федерацією профспілок України Всеукраїнській онлайн-конференції «Атаки на права працівників: позиція профспілок» узяли участь понад 230 редакторів, членів правління і секретаріату НСЖУ, керівників всеукраїнських профспілок і територіальних профоб'єднань ФПУ. І це була найбільша за числом учасників з усіх всеукраїнських онлайн-нарад, які проводилися НСЖУ.

До спілкування з представниками засобів масової інформації приєдналися голова Федерації профспілок України Григорій Осовий, провідні спеціалісти ФПУ, юристи, науковці. Вони поінформували про тенденції та результати лібералізації трудового законодавства у світі і в Україні, надали консультації з актуальних питань трудових відносин.

Голова НСЖУ Сергій Томіленко, звертаючись до спікерів, наголосив: «Ми розглядаємо цю конференцію як майданчик для інформування наших колег про ініціативи Федерації профспілок у справі захисту прав працівників, а також для отримання відповідей на актуальні питання з роботи медіа».

Щодо ініціатив НСЖУ в справі захисту прав журналістів і редакційних колективів ЗМІ Сергій Томіленко нагадав, що нині формується щорічний антирейтинг «Вороги преси», куди вносяться імена чиновників, які перешкоджають роботі редакцій і несуть загрозу свободі слова. Також НСЖУ активно співпрацює з податковим та профільними комітетами Верховної Ради, з урядовими структурами в справі напрацювання пільгового законодавства для медіа та впровадження антикризових заходів у період карантинних обмежень внаслідок поширення коронавірусної хвороби COVID-19.

«У захисті прав творчих колективів друкованих ЗМІ позиція ФПУ проявляється в діалозі з «Укрпоштою», де профспілки намагаються вплинути на національного поштового оператора, адвокатуючи інтереси друкованої преси, відтермінувавши чергове підвищення поштових тарифів. Ми вдячні профспілкам за таку підтримку і чекаємо позитивного результату», – стверджує Сергій Томіленко.

«Права працівників та профспілок під загрозою» – лейтмотив виступу голови Федерації професійних спілок України Григорія Осового.

У своєму виступі Голова ФПУ, зокрема, зазначив, що реформування законодавства у справі трудових відносин безпосередньо вплине на життєвий рівень практично кожної української сім'ї. За статистикою, на українському ринку праці налічується 10 млн 900 тис. найманих працівників, решта – підприємці, трудові мігранти. І млн 700 тис. осіб становлять офіційні безробітні. І якщо в країнах ЄС зайнятість населення становить до 75%, то в Україні ця цифра сягає тільки біля 57%. Сьогодні на одне вакантне робоче місце претендують щонайменше шестеро осіб.

Пояснюючи переваги профспілкових організацій, він наголосив: «Трудові відносини формуються через укладення трудових договорів між працівником і роботодавцем. Є також колективні договори – коли згуртовані в організаціях профспілок працівники мають двовекторну систему захисту: через особистий трудовий договір і колективну угоду. Нині колективні договори діють у 98% підприємств, установ, організацій країни.

Якщо радянська система була більше спрямована на захист найманих працівників, то нинішня ринкова економіка ставить питання про збалансованість трудових відносин працівника і роботодавця. І тут Григорій Осовий застерігає, що така рівність в умовах високого безробіття може призвести до диктату роботодавця. А також слід враховувати, що нинішня владна політична сила, декларуючи себе як

неоліберальна, проводить повну ревізію чинного трудового законодавства. Викликають тривогу наміри провладної більшості повністю демонтувати систему трудових відносин, що забезпечує права працівників протягом десятиліть. Нещодавно під керівництвом першого заступника голови Верховної Ради Руслана Стефанчука група нардепів подала законопроект, що також спрямований на демонтаж норм і стандартів трудових відносин.

Професійні спілки, як особливо наголошується, виступають проти погіршення існуючих умов праці, проти послаблення трудових прав і трудових гарантій. Минулого року були проведені акції профспілок із залученням міжнародних організацій, що дало можливість призупинити турборежим зміни трудового законодавства.

Але на сьогодні профспілки відзначають другу хвилю атак на права працівників і відсторонення профспілок від процесу їхнього захисту. У відповідь ФПУ напрацювала комплексний покроковий план дій щодо захисту трудових прав українців.

«Економічні вигоди не повинні превалювати над трудовими правами і гарантіями. Профспілки готуються до рішучих протестних дій на захист трудящих і водночас ми готові до діалогу із законотворцями і урядовцями», – завершив свій виступ голова ФПУ Григорій Осовий.

«Лібералізація трудового законодавства – загроза для працівників та профспілок», – стверджує юрист, керівник ГО «Трудові ініціативи» Георгій Сандул.

Зі своєю командою він постійно моніторить реформи в сфері соціальних і трудових відносин, активно розкриває позицію профспілок у ЗМІ.

Георгій Сандул зазначає, що з початком пандемії до профспілок звертається велика кількість журналістів, котрі втрапили свою роботу і стикаються з велічезною кількістю проблем. Це й неофіційне працевлаштування на телеканалах і в газетах, не виплата заробітних плат тощо. А лібералізація трудового законодавства – перехід від колективних договорів лише на індивідуальні – може боляче вдарили по всіх працюючих. І це, на думку юриста, дуже актуальна проблема, зважаючи на нинішній високий рівень безробіття в Україні.

Аналізуючи загрози, як він вважає, законопроекти, Георгій Сандул підкреслює: «Встановлюється дискримінаційний правовий режим регулювання праці на малих та середніх підприємствах, де працюють до 250 людей. А у нас, за статистикою, 70% населення зайняті на малих і середніх підприємствах. Нинішні законопроекти передбачають можливість звільняти працівника без пояснень причини звільнення, що порушує норми міжнародної практики. Водночас з ухваленням цих законопроектів профспілки втрачають механізми захисту працюючих. І сьогодні нам треба дивитися на кращі світові практики, які в період пандемії спрямовані на посилення гарантій працівників і посилення колективного трудового захисту.

Георгій Сандул проаналізував законопроекти, що врегульовують норми дистанційної роботи. Їх він відзначив як позитив в українському законодавстві.

«Міжнародний досвід лібералізації трудового законодавства та українські реалії» – тема, яку презентувала доктор юридичних наук, провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В.М. Корецького, член Науково-консультативної ради при Верховному Суді України Яна Сімутіна.

Вона звертає увагу, що в контексті реформування трудового законодавства та очікування його результатів з вуст наших можновладців найчастіше звучать терміни «дерегуляція», «дебюрократизація», «децентралізація» тощо. І каже, що Україна не перша в світі країна, де реформування трудового законодавства тривалий час стоїть на порядку денному.

Наймані працівники зазвичай не мають інших джерел доходів, тому, вважає Яна Сімутіна, все, що пов'язано з їхніми умовами праці – надзвичайно важливе. До цього потрібно підходити дуже виважено, з урахуванням як позитивного, так і негативного досвіду інших країн.

Вона звертається до європейського досвіду, коли підкреслюється необхідність розвитку гнучких форм трудових відносин та реформування трудового права в такий спосіб, щоб це сприяло економічному розвитку держави. Це так званий золотий трикутник: більш мобільна робоча сила, більш гнучка державна політика на ринку праці, більш ефективні системи соціального захисту. Зрештою так в розвинених країнах підтримується економічна ефективність і зберігається низький рівень безробіття. Класичні

прикладі такої політики – Данія, США, деякі інші країни, де є значний простір для дій роботодавців, але водночас є підкріплена нормами законодавства та судовою практикою захищеність працівників, відсутня сваволя роботодавців у питаннях звільнення.

«Чи має ставитися за мету в нинішніх українських реаліях саме лібералізація чи дерегуляція трудових відносин? – зазначає Яна Сімутіна. – Адже метою будь-якої реформи має бути створення збалансованого правового регулювання, щоб законодавство не було суперечливим, а було стабільним і мало б повноцінно реалізовуватися на практиці. На жаль, як сумнозвісний законопроект «Про працю», так і точкові зміни до чинного Кодексу законів про працю, що вносяться, можуть негативно відобразитися на правозастосуванні, що й так на сьогодні є складним і не прогнозованим».

Заступник голови Федерації профспілок України Олександр Шубін, який представляє позицію ФПУ в парламентських комітетах, говорив про вплив змін трудового законодавства на ринок праці та зайнятості.

Зокрема, Олександр Шубін відзначає, що в законопроектах «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» і «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції трудових відносин» однією з проблем зазначено необхідність дерегуляції трудових відносин як основного з бар'єрів розвитку бізнесу, доступу інвестицій та розвитку економіки України.

Проте він вважає, що це не зовсім так і посиляється на авторитетні джерела інформації: «У 2019 році експерти Світового банку презентували своє дослідження щодо бар'єрів розвитку України. На диво, поряд із корупцією, засиллям олігархату, не реформуванням судової влади, хаотичністю податкової системи та проблемами захисту інвестицій і приватної власності, проблеми із ринком праці було поставлено на шосте місце. Але не з причин його зарегульованості, а з причин масового відтоку працівників з України за кордон, елементарного браку робочої сили».

Посилаючись на опублікований на сайті Федерації роботодавців України Індекс впевненості бізнесу – 2020, Олександр Шубін зазначає, що й тут про зарегульованість трудових відносин не йдеться. Також на сайті Європейської бізнес-асоціації в опублікованому дослідженні інтересів малого бізнесу відзначається вплив на розвиток малого бізнесу низької купівельної спроможності, високих податків, проблем з владними інституціями, коронавірусної пандемії і аж ніяк не йдеться про зарегульованість.

«Тобто реальні опитування засвідчують, що проблема, яку намагаються вирішити, насправді майже не існує», – підсумовує Олександр Шубін. Заступника голови ФПУ бентежить позиція розробників законопроектів, які намагаються заповнити, що індивідуальний трудовий договір, в який може бути внесено будь-яке положення (навіть якщо воно суперечить законодавству) не вважатиметься таким, що погіршує становище найманого працівника і дасть можливість працівникові вибороти на переговорах кращі для себе умови договору. Він зазначає: «Коли сьогодні людина приходить влаштуватися на роботу, вона ладна підписати будь-що, тільки б отримати цю роботу».

А якщо, наприклад, у договорі буде написано, що в період локдауну роботодавець втрачає будь-які обов'язки перед працівником, людина не зможе планувати з таким трудовим договором своє майбутнє».

Продовження, початок на стор. 13

Також було сказано: «Законодавець пише про те, що мінімальна заробітна плата не є константою і не виступає тригером для підвищення середньої заробітної плати. Нові законопроекти пропонують узаконити те негативне, що є вже й на сьогоднішній момент – неформальні трудові відносини, коли на цілком законних підставах можна буде офіційно платити менше мінімальної зарплати, не платити за надурочну роботу чи компенсації за шкідливі умови праці, частину заробітку виплачувати в конвертах. Відповідно, фонди соціального страхування, Пенсійний фонд недоотримують необхідних надходжень».

Нові законодавчі ініціативи, на думку профспілок, не стимулюють до легалізації заробітних плат, створення споживчого попиту, залучення інвестицій. Проте вони абсолютно чітко дають сигнал найманому працівникові, що в цій законодавчій юрисдикції йому вже більше очікувати нічого. А зовсім поруч є Польща, Словаччина, інші країни Східної Європи, які не дозволяють собі знижувати рівень захисту найманих працівників і куди будуть виїжджати на роботу наші співгромадяни.

«Це нові бар'єри для розвитку вітчизняного бізнесу –

брак кваліфікованих кадрів в Україні і мільярди доларів, які, за оцінками уряду, українці заробляють для країн, де вони працюють», – наголошує заступник голови ФПУ Олександр Шубін.

Василь Андреев, член платформи ГС Україна – ЄС розкрив тему: «Реформування трудового законодавства: міжнародний аспект».

Він звернув увагу на великий розрив між зобов'язаннями України щодо Угоди про Асоціацію Україна – ЄС і апроксимації українського законодавства до європейського. Зокрема щодо тривалості робочого часу, щодо безпеки праці, щодо трудових прав, а також щодо рівності у трудових правах між чоловіками і жінками, де існує певна дискримінація жінок, виходячи з сімейних зобов'язань, які вони несуть перед своїми дітьми.

Василь Андреев, як голова всеукраїнської профспілки будівельників, застерігає, що законодавчі зміни, які намагаються протягнути тим чи іншим способом Уряд або окремі народні депутати, мають три основні складові, котрі викликають стурбованість.

«По-перше, це безпечні умови праці, – говорить він, – принаймні, раніше ми використовували усі заходи, у т. ч. і юридичні, для того, щоб тиснути на роботодавця, який наймає наших працівників і не дає їм формальних контрактів для того, щоб вони слідували національному законодавству, і стандартам. І це дуже важливо, виходячи з тих несприятливих факторів, які впливають на життя і здоров'я наших людей на робочому місці».

Після впровадження свободи трудового договору для малих і середніх підприємств, яких у будівельній галузі абсолютна більшість, усі їх працівники залишаться без трудових прав в частині безпеки праці.

Друге, що нас турбує – це тривалість робочого часу. Замість оцих фарисейських розмов, що люди нібито хочуть

перепрацювати, бо вони хочуть заробляти і тому їм потрібно дати таку можливість, а 120 годин на рік позанормових – це вже архаїка, яку потрібно знищити. Насправді люди не хочуть працювати по 400 годин на місяць, люди хочуть заробляти за годину стільки, щоб вистачало гідно утримати і себе, і членів своєї сім'ї.

І третє, що нас турбує – це формалізація трудових відносин. На 1 січня 2022 року таких формалізованих відносин не стане більше, якщо будуть прийняті ліберальні трудові законопроекти.

За результатами нашої дискусії з організаціями роботодавців можна зробити висновок, що не болять їм трудове законодавство. Воно їм не потрібне. Вони вже навчилися працювати з існуючими законами».

Він переконаний, що не в інтересах працівників прийняття ліберальних трудових законопроектів, які нав'язуються провладною більшістю. Це призведе до відчутного погіршення умов праці і змусить їх швидше прийняти рішення залишити Україну, стати трудовими іммігрантами.

Л. Куц
власкор газети

Історія та люди

Маріуш Заруський і Одеса

Він читав «Робінзона Крузо» та твори Жуль Верна, грався з ровесниками в індіанців та інші ігри.

Батьки намагалися дати дітям ґрунтовну освіту. Спочатку Маріуш навчався у приватній школі Мілковських у Могилів-Подільському, далі продовжив навчання в Кам'янець-Подільській гімназії, по закінченні якої у 1885 році став студентом фізико-математичного факультету Новоросійського університету в Одесі. Після другого курсу помер батько, і сім'я Заруських переїхала до Одеси, поселившись в будинку на вулиці Базарній. Одеса стала для Маріуша другим домом, його поглинув бурхливий вир життя в цьому місті. Саме тут юнак назавжди закохався у море, навчався в морській школі, виходив в море на яхтах, а під час літніх канікул здійснив свою першу морську подорож на вітрильнику «Мева» на Далекий Схід через Єгипет, Сирію, Індію, Китай та Японію простим моряком.

Навчаючись в університеті, Маріуш Заруський займався нелегальною роботою, підтримував зв'язок із польськими рухами «Польська ліга» та «Сокіл». Щоб уникнути підозри, вступив волонтером до царського війська і через рік звільнився в званні прапорщика. Та царська поліція потрапила на слід організації і невдовзі Маріуш був відправлений на 5 років заслання до Архангельська. Тут діяла польська громада, де він познайомився з Тадеушем Галецьким, відомим під літературним псевдо Анджей Струт, з яким тривалий час підтримував стосунки. За допомогою громади Заруський видав збірку «Із Надсона – вибрана поезія». Маріуш домігся від губернатора дозволу виїти в плавання матросом на кораблі. Гарантією повернення стало чесне слово. Перше плавання він здійснив на шхуні «Держава», а після повернення закінчив Морську школу і отримав звання штурмана каботажного судноплавства. Вже навесні 1899 року як штурман Маріуш Заруський веде вітрильник «Надія» до Норвегії. Свої враження від подорожі він відобразив у поетичних збірках «Морські сонети», «Північні моря».

Після закінчення терміну заслання Маріуш повернувся до Одеси, де одружився з Ізабеллою Кетлінською, донькою відомого лікаря – господаря квартири, де проживала його матуся. У 1901 році молода сім'я переїхала до Кракова, де Маріуш закінчив мистецьку школу. Через фінансові труднощі та незадовільний стан здоров'я дружини подружжя переїздить у гірське містечко Закопане, де Маріуш створив рятувальну групу, яка у 1909 році переросла у «Татрську добровільну рятувальну службу», – першу гірсько-рятувальну службу у Польщі. З 1912 року до початку Першої світової війни Маріуш Заруський бере активну участь в нелегальній воєнізованій організації «Стрілецький союз». В 1914 році він поступає на службу в 1-й кавалерійський полк польського легіону (1 Pułk Ułanów Legionów Polskich), який воює на боці Австро-Угорщини проти Росії і через деякий час стає командиром цього полку.

Після розпаду Австро-Угорщини М. Заруський – активний учасник війни 1918-1921 рр. Польщі за незалежність. Вступив солдатом в національну польську армію, за три роки війни пройшов шлях від рядового до генерала та став особистим ад'ютантом президента Польщі Станіслава Войцеховського (1923-1925). Однак, не бажаючи брати участь в інтригах у вищих ешелонах влади, подав у відставку

Відставний генерал вирішив присвятити залишок життя своїй юнацькій мрії – морю. Він у 1923 році організував «Морську і річкову лігу» та «Польський яхт-клуб», взяв участь у заснуванні інших морських організацій у Польщі. На посаді генерального секретаря Комітету народного флоту об'їздив усю країну з метою популяризації мореплавства. На жертви населення було придбано вітрильний фрегат «Дар Поможа», яхти «Феміда І» і «Феміда ІІ». Як капітан цих суден, М. Заруський здійснив навчальні морські рейси для молоді. Після ліквідації у 1932 році Комітету народного флоту генерал знайшов сили продовжити займатись улюбленою справою. На початку 30-х років Маріуш Заруський підготував

три посібники з мореплавства, активізував свою діяльність з молодим поколінням, високо цінуючи виховне значення і можливості харцерства (скаутської організації). Перша навчальна харцерська шхуна «Завіша Чарни» («Zawisza Czarna») з'явилася у 1934 році, й на посаду капітана запросили М. Заруського. Екіпаж, який більш як наполовину складався з підлітків, здійснив перший рейс за маршрутом Копенгаген – Лондон – Антверпен. До серпня 1939 року шхуна виконала 26 рейсів.

Друга світова війна не дозволила М. Заруському здійснити все задумане. Рятуючись від німецьких нацистів, генерал виїхав до Львова, куди вже у вересні 1939 року увійшли радянські війська. Підрозділи НКВС відразу розпочали арешти «неблагонадійних буржуазних елементів», до яких зарахували й 72-річного генерала. Маріуш Заруський був засуджений на 5 років заслання і переведений до Херсонської в'язниці № 2 НКВС для подальшої відправки у Сибір. У в'язниці Маріуш важко захворів і 8 квітня 1941 року помер після тяжкої хвороби та виснаження. Постановою Львівської обласної прокуратури від 21 червня 1989 року Маріуша Заруського було реабілітовано.

В Україні про генерала вперше заговорили лише на початку 90-х років. У 1999 році за допомогою краєзнавців Херсона вдалося виявити місце поховання в'язнів місцевої тюрми та встановити надгробок на могилі М. Заруського. Згодом до Херсону в дар католицькій громаді міста було доставлено дзвін «Генерал Заруський» та пам'ятну дошку з написом: «Для того, котрий полюбив гори і моря, а понад усе – Вітчизну, і цієї любові навчав своїх вихованців».

Одеса знаходиться майже поруч з Херсоном, де пам'ятають і шанують видатного поляка. Ми бачимо, який великий духовний вплив на виховання поглядів та життєвої позиції Маріуша Заруського мали роки його навчання та перебування в Одесі. Але громада університету та міста мало піклується про увічнення пам'яті видатної людини.

Василь Вельможко, краєзнавець

